

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2010 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jaroslav MARTIN

Regionální a strukturální politika EU
v souvislosti s podporou ESF

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miroslav Kostka

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES

2010 - 2013

BACHELOR THESIS

Jaroslav MARTIN

Regional and structural policy of EU
in the context of support of the ESF

Prague 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor: PhDr. Miroslav Kostka

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 7. března 2013

Jaroslav MARTIN

Poděkování

Tímto děkuji všem zainteresovaným, jmenovitě zejména vedoucímu bakalářské práce PhDr. Miroslavu Kostkovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce, dále pak kolegovi Mgr. Dušanovi Pouzarovi za hodnotné, ryze praktické konzultace a v neposlední řadě také vlastní rodině a manželce Olze za trpělivost a přetrvávající podporu.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá pohledem na čerpání prostředků z Evropského sociálního fondu, jakožto stěžejním finančním zdrojem pro realizaci Evropské strategie zaměstnanosti a dále pak konkrétním rozbohem Operačního programu Praha adaptabilita, jehož dílčí část je rozborována v praktické části této práce.

Klíčové pojmy

Evropský sociální fond, fondy EU, operační program, operační program Praha – Adaptabilita, prioritní osa, regionální politika, strukturální politika.

Annotation

This Bachelor thesis analysis drawing of funds from the European Social Fund as a key financial resource for the implementation of the European Social Fund and continues with the specific analysis of the Operational Program Prague Adaptability (OPPA) which represents one of the components that is further on analyzed in the practical part of this work.

Key words

European Social Fund, EU funds, operational program, Operational Programme Prague - Adaptability, priority axis, regional policy, structural policy.

OBSAH

ÚVOD	10
TEORETICKÁ ČÁST	12
1 REGIONÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE	12
1.1 Princip regionální politiky Evropské unie	12
1.1.1 Cíle strukturální politiky v letech 2007–2013	13
1.2 Řízení fondů EU - Evropská úroveň.....	14
1.3 Postup při čerpání finančních prostředků - Národní úroveň.....	16
1.3.1 Systém finančních toků strukturálních fondů	17
1.4 Evropský sociální fond	18
2 OPERAČNÍ PROGRAMY	20
2.1 OP v programovém období 2007–2013.....	20
2.2 Náležitosti operačních programů	21
2.3 Vyhlášení výzev, podávání žádostí.....	23
2.4 Implementační struktura	24
2.5 Operační program Praha - Adaptabilita	25
2.5.1 Prioritní osy OPPA	27
2.5.2 Výčet cílových skupin a příjemců dle prioritních os	28
2.6 Rekapitulace výzev OPPA za období 2007–2013	30
2.6.1 První výzva	30
2.6.2 Druhá výzva	31
2.6.3 Třetí výzva	31

2.6.4 Čtvrtá výzva.....	32
2.7 OP v programovém období 2014 – 2020.....	34
3 PROGRAMY CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ	36
3.1 Program Comenius	37
3.2 Program Erasmus	38
3.3 Program Leonardo da Vinci.....	39
3.4 Program Grundtvig	39
PRAKTICKÁ ČÁST	41
4 ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PROSTŘEDNICTVÍM OP V OBDOBÍ 2007– 2011	41
4.1 Zjištěné skutečnosti.....	41
4.1.1 Rok 2007.....	42
4.1.2 Rok 2008.....	42
4.1.3 Rok 2009.....	44
4.1.4 Rok 2010.....	46
4.1.5 Rok 2011.....	47
4.2 Kontrola NKÚ.....	50
4.2.1 Nejasnost v závazných metodických dokumentech.....	51
4.2.2 Absence vazby k hlavnímu městu Praha	51
4.2.3 Vyhodnocení NKÚ	52
4.3 Projekty Prioritní osy 2	53
4.4 Příklady úspěšných projektů Prioritní osy 2.....	55

4.4.1 Projekt pro osoby se zrakovým postižením	55
4.4.2 Podpora zaměstnatelnosti rodičů při péči o děti do 3 let	56
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	65
PŘÍLOHY	I

ÚVOD

V předmětné bakalářské práci se autor bude podrobněji zabývat tématem Regionální a strukturální politika Evropské Unie v souvislosti s podporou vzdělávání z Evropského sociálního fondu (dále jen „ESF“). Důvodem pro výběr tohoto tématu zůstává skutečnost, že přestože daná problematika se všemi jejími specifiky přímo, či nepřímo ovlivňuje významnou skupinu obyvatel Evropské Unie (zejména pak dotčených žadatelů, zprostředkovatelů, či uchazečů o čerpání dotací) je jako komplexní celek obtížně uchopitelná. Řada zainteresovaných zůstává příliš soustředěna na dílčí oblasti konkrétního rámce působnosti vymezených vlastní pracovní náplní. Rovněž řada zástupců dotčených společností zůstává často příliš soustředěna jen na dílčí oblasti, bez alespoň částečné znalosti celku.

Neméně důležitým je fakt, že v dnešní době hospodářské krize, kdy je mnoho osob bez práce, je regionální politika (také pojmenována jako politika hospodářské a sociální soudržnosti) současně s nabytým vzděláním nástrojem, který těmto osobám pomáhá k úspěšnému začlenění, případně návratu, na pracovní trh.

Bakalářská práce bude rozdělena do dvou základních oblastí, tj. oblast teoretická a oblast praktická. Teoretické části budou věnovány první tři kapitoly. Práce bude zahájena stručným vymezením regionální politiky Evropské unie a Evropského sociálního fondu, následovat bude druhá kapitola pojímající Operační programy v období 2007 – 2013. Vzhledem k rozsahu zvoleného tématu se již zde autor zaměří na konkrétní operační program, tj. Operační program Praha – Adaptabilita (dále jen „OPPA“) s tím, že tento bude rovněž podrobněji analyzován ve čtvrté kapitole.

Praktická část bude uskutečněna pomocí obsahové analýzy, která se zaměří na čerpání finančních prostředků prostřednictvím OPFA v období 2007– 2011. Bude zde také zdůrazněno několik úspěšných realizovaných projektů napomáhajících zlepšení politiky zaměstnanosti.

Cílem této práce je průběžně vyhodnotit, jak efektivně se v konkrétních případech podařilo v programovém období 2007 – 2013 hl. m. Praha čerpat podporu v rámci Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost z Evropského sociálního

fondu (dále jen „ESF“) prostřednictvím OPPA tak, jak si hl. m. Praha předsevzala v úvodu svého programového dokumentu (Hlavní město Praha, online, cit. 2012-08-26), který svým usnesením č. 1302/2006 schválila vláda ČR (Ministerstvo pro místní rozvoj, online, cit. 2012-08-26). V úhrnu na všechny prioritní osy činí celková alokace finančních prostředků na období 2007 – 2013 108,39 mil. € z fondů EU a dalších 19,13 mil. € z národních veřejných zdrojů (Evropský sociální fond v ČR, online, cit. 2012-08-26). Dalším cílem je popsat některé úspěšné projekty Prioritní osy 2 (Podpora vstupu na trh práce), která je zaměřená na zlepšení dostupnosti zaměstnání pro znevýhodněné osoby a zvýšení jejich účasti na trhu práce.

Bakalářská práce bude vycházet primárně z elektronických a knižních zdrojů. Ve čtvrté kapitole bude vycházet zejména z veřejně dostupných elektronických zdrojů a informací předaných kompetentním lidskými zdroji s tím, že se bude rovněž opírat o vlastní zkušenosti a znalosti autora.

TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE

1.1 Princip regionální politiky Evropské unie

Regionální politika Evropské unie (dále „EU“), která je také pojmenována jako politika hospodářské a sociální soudržnosti (dále „HSS“), odráží princip solidarity uvnitř EU. Jedná se o propracovaný systém, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj států chudších za účelem zvýšení kvality života obyvatel celé EU (Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-08-26). Nejen politika států, ale i politika regionů pomáhá ekonomicky či hospodářsky slabším oblastem (Pomahač, 2002, s. 42). *„Více než třetina rozpočtu EU je v současnosti určena na finanční nástroje její politiky soudržnosti: těmi jsou Evropský fond regionálního rozvoje, Fond soudržnosti a Evropský sociální fond.“* (Evropská Unie, online, cit. 2012-11-24). Dohled na správné dodržování, realizaci a koordinaci, provádí orgány EU.

Protože hospodářské i sociální rozdíly v Evropě jsou značné a s rozšiřováním EU se ještě více prohlubují, snaží se EU vycházet ze společných hodnot. Cíle regionální politiky se neustále vyvíjejí a zaměřují se vždy na aktuální problémy a priority členských států. *„Dle evropských nařízení má politika HSS za úkol podporovat harmonický a udržitelný rozvoj ekonomických činností, vysokou úroveň zaměstnanosti, ochranu a zlepšování životního prostředí na území EU. Třetí pilíř HSS představuje teritoriální koheze, tedy podpora územní provázanosti a soudržnosti Unie. Významná role v této souvislosti patří také přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci. V souladu se třetí a čtvrtou kohezní zprávou Evropské komise se regionální politika orientuje na realizaci lisabonské strategie. Prosazují se proto především inovace podporující udržitelný růst, konkurenceschopnost a zaměstnanost při naplňování ambicí změnit Evropu v ještě přitažlivější místo pro investice a práci.“* (Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-11-24)

Realizace cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti se provádí prostřednictvím fondů EU a pomocí dalších nástrojů, tzv. Iniciativ Společenství,

Komunitárních programů a grantů. Fondy EU lze rozdělit na fondy strukturální a Fond soudržnosti. Strukturální fondy podporují jednotlivé regiony, naopak Fond soudržnosti je určený k podpoře států zejména v investičních akcích většího charakteru (např. výstavba dálnic).

Evropská regionální politika, její nástroje i programy jsou do značné míry řízeny decentralizovaným způsobem příslušnými národními a regionálními vládami. Do každého vytvořeného programu se zapojují orgány na evropské, regionální i místní úrovni a to tak, aby byly tyto programy individuálně přizpůsobeny jednotlivému regionu.

1.1.1 Cíle strukturální politiky v letech 2007–2013

V období 2007–2013 sleduje strukturální politika tři cíle, k jejichž dosažení má prostřednictvím strukturálních fondů vyčleněno 347 mld. € (Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-11-24):

- 1. Cíl Konvergence:** tento je zaměřen na regiony (na úrovni NUTS II), jejichž hrubý domácí produkt na obyvatele za poslední tři roky před přijetím příslušného nařízení nedosáhne ve vztahu k průměrné hodnotě daného ukazatele v celé EU relace 75 %. Pod tento cíl spadají všechny regiony s výjimkou hlavního města Prahy.
- 2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:** daný cíl je určen pro všechny regiony, jenž nesplňují podmínky začlenění pod cíl Konvergence. Pomoc (v rámci tohoto cíle) má za úkol prostřednictvím programů regionálního rozvoje posílit konkurenceschopnost a atraktivitu regionů (Budík, 2009, s. 15), předvídat hospodářské a společenské změny, podporovat ekologické aktivity směřující k ochraně životního prostředí, jakož i inovace a vzdělanost, což povede k vytvoření „znalostní ekonomiky“. Do tohoto cíle je zapojeno i hlavní město Praha.

- 3. Cíl Evropská a územní spolupráce:** uvedený cíl má za úkol podporovat spolupráci na třech úrovních, kterými jsou přeshraniční spolupráce prostřednictvím společných programů, spolupráce na úrovni nadnárodních oblastí a sítě pro spolupráci a výměnu zkušeností v celé EU (Boháčková, Hrabánková, 2009, s. 45). Do toho cíle jsou zapojení všechny regiony České Republiky.

Tabulka 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007—2013

Cíl	Fondy pro EU 27		Fondy pro ČR	
	Objem (mld. € / mld. Kč)	Podíl (%)	Objem (mil. € / mld. Kč)	Podíl (%)
Konvergence	283 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54%	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98%
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95%	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56%
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46%
Celkem	347 mld. €	100,00%	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100,00%

Zdroj: Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-11-24

1.2 Řízení fondů EU - Evropská úroveň

Proces řízení fondů EU zahrnuje přípravu, realizaci i vyhodnocování čerpání prostředků. Je zde zainteresováno mnoho subjektů a to jak na evropské, tak i na národní a regionální úrovni. Spadají sem instituce EU, ministerstva, samosprávné celky regionů, vybrané úřady a další.

Na Evropské úrovni se rozhoduje o konkrétním objemu prostředků, které jsou určeny pro regionální politiku. O tom rozhoduje Evropská rada prostřednictvím

střednědobého výdajového plánu - tzv. finanční perspektivy¹ (Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-11-24). Pokud se střednědobý výdajový plán jednomyslně schválí, připraví se návrh legislativy. Jde o jakási pravidla, která popisují, jak lze využívat finance z fondů. Tato nařízení musí být schválena Radou EU a Evropským parlamentem. Součástí tohoto plánu jsou i Strategické obecné zásady Společenství zahrnující priority EU, které orientačně slouží při přípravě Národních strategických referenčních rámců i operačních programů. Potom si státy zpracují Národní rozvojové plány, které jsou základním dokumentem pro Národní strategické referenční rámce a obsahují zásadní silné stránky daného členského státu. Tato listina také nezapomíná ani na slabé stránky, které se při nedostatečném zájmu o ně mohou stát překážkami v rozvoji společnosti. Protože se může stát, že priority rozvoje dané země nemusí odpovídat prioritám politiky hospodářské a sociální soudržnosti, hledá se společný kompromis mezi Národním rozvojovým plánem a Strategickými obecnými zásadami Společenství.

Priority obsažené v Národních strategických referenčních rámcích ukazují, ve kterých oblastech a směrech chce daná země využívat finanční prostředky z fondů a jaké jsou její strategické cíle.

Existuje pět základních principů strukturální politiky (Euroskop.cz, online, cit. 2012-11-24), které by měli realizátoři projektů dodržovat:

- princip partnerství,
- princip koncentrace doplňkovosti,
- princip monitorování,
- princip programování,
- princip vyhodnocování.

---

¹ Jedná se o víceletý (pěti až sedmiletý) finanční plán, který se přijímá dohodou mezi Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou Evropské unie. Úkolem je určení hlavních rozpočtových priorit EU a nastavení výdajových „stropů“.

1.3 Postup při čerpání finančních prostředků - Národní úroveň

V České republice existují čtyři základní instituce pro řízení Národní strategických referenčních rámců. Jedná se o Monitorovací výbor (Řídící a koordinační výbor), Národní orgán pro koordinaci, Platební a certifikační orgán (Národní fond a Auditní orgán - Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu).

Všechny státy si také ustanovují orgán, který připravuje Národní rozvojový plán² a Národní strategický referenční rámec - v České republice je tímto subjektem Ministerstvo pro místní rozvoj (dále „MMR“), které mělo za úkol zřídit koordinační a metodický orgán realizující Národní strategický referenční rámec. Tím se stal Národní orgán pro koordinaci (Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-11-24a). Tento subjekt zastřešuje celostátní kampaně, vyhodnocuje průběh čerpání všech operačních programů, vytváří metodické a manuální postupy pro všechny operační programy atd.

Nejširší koordinační působnost a také celkovou zodpovědnost za realizaci programu nese Řídící a koordinační výbor, který především jedná o finančních a věcných změnách schválených operačních programů. Nadřízeným orgánem, který zajišťuje podmínky pro činnost Řídícího a koordinačního výboru, je Národní orgán pro koordinaci.

Další institucí je Národní fond zajišťující všem operačním programům přísun finančních prostředků z fondů EU do České republiky (Fondy Evropské unie. Řízení fondů, online, cit. 2012-11-24).

Auditní orgán neboli Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu, fungující pod záštitou Ministerstva financí, provádí audity zaměřené na korektní fungování řídicího a kontrolního systému v souvislosti se získáváním financí z fondů EU.

---

² Národní rozvojový plán se zaměřuje na oblast hospodářské a sociální soudržnosti v regionech soudržnosti Cíle 1 (tj. kromě hl. m. Prahy. Navazujícími programovými dokumenty jsou operační programy. (Potluka, 2003, s. 75)

1.3.1 Systém finančních toků strukturálních fondů

Systém finančních toků popisuje Metodika finančních toků a kontroly strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu pro programové období 2007 – 2013, kterou vydalo Ministerstvo financí (Ministerstvo financí ČR, online, cit. 2013-02-23). Toto ministerstvo spravuje prostředky poskytované Evropskou komisí na financování programů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Prostředky Evropské sociálního fondu jsou Evropskou komisí zasílány na účet Platebního a certifikačního orgánu. Oddělení Metodiky finančního řízení a plateb řídí finanční prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Systém finančních toků prostředků OPPA je zajištěn prostřednictvím finančního toku přes státní rozpočet (Praha & EU, online, cit. 2013-02-23). Vztahy státního rozpočtu vůči rozpočtu hl. m. Prahy jsou v gesci MMR.

Prostředky pro příjemce, odpovídající podílu financování ze zdrojů EU, poskytuje státní rozpočet prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj. Následně jsou tyto výdaje MMR refundovány prostřednictvím Evropského sociálního fondu poskytnutými Evropskou komisí na účet Platebního a certifikačního orgánu.

Poté MMR poskytuje prostředky odpovídající podílu financování ze zdrojů EU hl. m. Praze, které je na základě předložených žádostí rozděluje příjemcům podpory z OPPA (Praha & EU, online, cit. 2013-02-23).

Platby příjemcům probíhají buď formou ex-post plateb (tj. zpětným proplacením již uskutečněných výdajů) nebo formou ex-ante plateb (tj. formou zálohy poskytnuté příjemci z rozpočtu hl. m. Prahy na realizaci projektu) (Tamtéž). Hlavní město Praha rozhoduje o tom, jakým způsobem budou finálně prostředky vyplaceny. Celý postup vypadá takto (Tamtéž):

1. Příjemce na základě uskutečněných výdajů vystaví žádost o proplacení prostředků z rozpočtu hl. m. Prahy. Žádost je předložena ke kontrole a schválení řídicímu orgánu;

2. Řídící orgán žádost příjemce schválí a dá pokyn finančnímu útvaru³ hl. m. Prahy k provedení platby na účet příjemce;
3. Finanční útvar hl. m. Prahy provádí platbu z rozpočtu hl. m. Prahy na účet příjemce;
4. Řídící orgán na základě provedených úhrad z rozpočtu hl. m. Prahy vystavuje souhrnnou žádost o provedení platby prostředků strukturálních fondů z účtu Platebního a certifikačního orgánu do příslušné kapitoly státního rozpočtu;
5. Platební a certifikační orgán provede kontrolu předložené souhrnné žádosti, dále její zaúčtování a následně úhradu prostředků strukturálních fondů do příslušné kapitoly státního rozpočtu;
6. Platební a certifikační orgán zažádá po provedení certifikace Evropskou komisí o doplnění prostředků na jeho účtu;
7. Evropská komise žádost odsouhlasí a zasílá prostředky na účet Platebního a certifikačního orgánu.

1.4 Evropský sociální fond

V současné době existují dva strukturální fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond. ESF byl založen v roce 1957 a patří k nejstarším strukturálním fondům, který podporuje projekty neinvestičního charakteru. Jeho hlavním úkolem v té době bylo podporování zaměstnanosti a rozvíjení pracovních příležitostí. Tato priorita zůstává stejně důležitou i dnes, jen je podrobněji rozpracována do těchto bodů:

- Pomoc nezaměstnaným lidem při vstupu na trh práce.
- Rovné příležitosti pro všechny při přístupu na trh práce.
- Sociální začleňování, pomoc lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce.
- Celoživotní vzdělávání.
- Rozvoj kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly.

---

³ Funkci finančního útvaru zajišťuje odbor účetnictví Magistrátu hl. m. Prahy zařazený do oblasti finanční, zatímco odbor fondů EU, který vykonává funkce řídicího orgánu je zařazen do oblasti vnějších vztahů.

- Zavádění moderních způsobů organizace práce a podnikání.
- Zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce.
- Boj se všemi formami diskriminace a nerovnostmi souvisejícími s trhem práce.

Na portálu Ministerstva práce a sociálních věcí se uvádí následující *„Fond je určen k podpoře činností zaměřených na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. K těmto činnostem patří: podpora kvalifikovaných, vzdělaných a adaptabilních pracovních sil, inovace a adaptabilita při organizaci práce, při rozvoji podnikatelského ducha, při usnadnění vytváření pracovních míst, jakož i kvalifikace a posilování potenciálu pracovních sil ve výzkumu, vědě a technologii. ESF věnuje zvláštní pozornost podpoře rovných příležitostí a přispívá ke zmírňování nerovností mezi lidmi při jejich uplatňování na trhu práce.“* (MPSV, online, cit. 2012-11-24)

Operační programy ESF

Česká republika z tohoto fondu začala čerpat finanční prostředky v roce 2004. V tomto programovém období může Česká republika z ESF získat až 124,2 miliard Kč. (Evropský sociální fond v ČR, online, cit. 2012-11-24) ČR čerpá ze tří Operačních programů (dále jen „OP“): OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita.

2 OPERAČNÍ PROGRAMY

Politika soudržnosti EU používá v České republice řadu specifických nástrojů. Jedním z nejvýznamnějších, ne-li vůbec nejvýznamnějším jsou operační programy. Jedná se o jediný způsob, jak lze čerpat finanční zdroje evropských strukturálních fondů EU. Tyto programy se vždy vytvářejí nově pro dané programové období. Operační program obsahuje podrobně popsané cíle a priority, kterých chce členská země dosáhnout.

Vzhledem k tomu, že se realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti řídí principem programování, operační program se tak stává oficiálním strategickým dokumentem pro konkrétní oblast (např. sociální) nebo příslušný region (např. Střední Čechy).

Tím zajišťuje, aby projekty k financování nebyly vybírány nahodile, nýbrž podle toho, zda mohou pomoci uskutečnit záměry regionální politiky konkrétního regionu, při zachování celoevropské konvergence.

Každý subjekt, který chce požádat o finanční podporu z fondů EU, musí předložit projekt řídicímu orgánu operačního programu. Řídicími orgány operačních programů jsou u tematicky zaměřených OP resortní ministerstva a u územně vymezených OP regionální rady regionů soudržnosti.⁴ (Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-11-24)

Řídicí orgány operačních programů vyhláší pravidelně časově vymezené výzvy k předkládání projektů v rámci jednotlivých prioritních os a oblastí podpory.

2.1 OP v programovém období 2007–2013

Pro programové období 2007–2013 si Česká republika připravila 26 operačních programů, které byly schváleny Evropskou komisí v červenci roku 2007. Tyto OP jsou

---

⁴ „Regionální rady regionů soudržnosti jsou územní celky odpovídající jednomu nebo více českým krajům zřízené za účelem přijímání dotací z evropských fondů.“ (Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-11-24)

zahrnuty v Národním strategickém referenčním rámci. (Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-11-24c)

Operační programy v tomto období lze rozdělit na tematické, regionální, operační programy Praha a operační program evropské územní spolupráce.

Tematické OP

Těchto osm programů má specifické tematické zaměření a zahrnuje celé území České republiky s výjimkou Prahy. Patří sem například OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Doprava apod. Aby projekt mohl čerpat finance v rámci programu, musí být zaměřen na jeden z cílů programu a dále splňovat ostatní předepsané náležitosti.

Regionální OP

Tyto programy (celkem sedm) obsahově navazují na programy tematické. Zaměřují se na konkrétní regiony v České republice, čímž se využívá potenciálu vybraného území vedoucího k rozvoji.

OP Praha

Jak z názvu vyplývá, do tohoto programu spadá pouze hlavní město Praha. Oba dva tyto operační programy (OP Praha Adaptabilita, OP Praha Konkurenceschopnost) mají kombinovaný charakter regionálně-tematického programu a týkají se širší škály problémových oblastí.

OP Evropská územní spolupráce

Každý z těchto devíti OP podporuje pokaždé jiná partnerská země. Například: Cíl 3 Česká republika - Svobodný stát Bavorsko 2007–2013.

2.2 Náležitosti operačních programů

„Operační programy jsou zprostředkujícím mezistupněm mezi hlavními evropskými fondy a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech

a regionech. Jsou to strategické dokumenty představující průnik priorit politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a individuálních zájmů členských států.“ (Strukturální fondy, online, cit. 2012-11-24)

Návrhy operačních programů by měly obsahovat tyto náležitosti:

- *„Zdůvodnění potřeby programu (analýza současné sociální a ekonomické situace v dané oblasti).*
- *Popis strategie zvolené k odstranění identifikovaných problémů, definice cílů operačního programu, vazba na ostatní operační programy, vztah k horizontálním tématům.*
- *Konkretizace zaměření operačního programu (prioritní osy, oblasti podpory, typy projektů realizovatelných v rámci dané oblasti podpory, vymezení příjemců podpory, monitorovací indikátory apod.).*
- *Finanční zajištění programu, rozdělení prostředků mezi jednotlivé prioritní osy.*
- *Popis řízení operačního programu (role institucí zapojených do řízení programu, způsob monitorování, hodnocení, kontrola, publicita).*
- *Přílohy.*“ (Fondy Evropské unie, online, cit. 2012-08-26)

V tomto programovacím období 2007–2013 musí všechny programy i projekty respektovat dvě, předem určené, horizontální priority: rovné příležitosti a udržitelný rozvoj. Tato dvě témata jsou natolik zásadní, že si EU přeje, aby byla prosazována přes strukturální fondy a fond soudržnosti. Proto nesmějí být podporovány projekty, které by ztěžovaly pozici znevýhodněných občanů, nebo které mají negativní dopad na životní prostředí.

Mezi pravidla, jež je nutno dodržovat, spadají i platební postupy, archivační náležitosti aj. patří i povinná publicita projektů ESF. Dodržování publicity je nedílnou součástí projektu, ačkoli se jedná o záležitost formální, nesmí být podceňována. Tedy každý projekt musí být vhodně zdůrazněn tímto zněním: *„Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.*“ (Evropský Sociální fond v ČR, on-line, cit. 2012-11-24b)

2.3 Vyhlášení výzev, podávání žádostí

K operačním programům, které jsou schváleny Evropskou komisí, jsou vyhlášovány výzvy k předkládání konkrétních projektů. Ve formuláři, který slouží k žádosti o finanční podporu, nesmí chybět údaje o žadateli a informace o projektu, náklady projektu, harmonogram realizace a informace o financování. Hlavní podmínkou je soulad projektu s horizontálními prioritami EU (Marek, Kantor, 2009, s. 175). Předpokladem pro získání finanční podpory je předložení kvalitního, kompletního, správně vytvořeného projektu, který je vyhovující po obsahové i formální stránce a odpovídá formalitám ve výzvě stanovených. (Občanská společnost, online, cit. 2012-11-24)

„Projekt je dokumentem dokládajícím, jak aktivity žadatele přispějí k cílům stanoveným v operačním programu a tím i k uskutečňování evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Žadatel proto musí znát prováděcí dokumenty operačního programu a řídit se jeho prioritními osami.“ (Strukturální fondy, online, cit. 2012-11-24)

Po celou dobu působnosti konkrétního operačního programu je předkládáno velké množství výzev. Každá výzva kopíruje prioritní osu a k ní přílehlou oblast podpory, pro kterou lze finance čerpat. Také je zde stanoven termín, jenž stanovuje, do kdy je možné o finanční podporu požádat.

Aby byla nová žádost pozitivně schválena, je vhodné např. sledovat webové stránky ESF, strukturálních fondů. Také je příhodné držet se desatera rad úspěšného projektu (Evropský sociální fond v ČR, on-line, cit. 2012-11-24c):

1. Seznamte se s tím, kdo může žádat;
2. Mějte jasnou představu o tom, co chcete realizovat;
3. Stanovte si, jakých cílů chcete dosáhnout;
4. Prostudujte si Prováděcí dokument;
5. Nevymýšlejte nemožné, pohybujte se v mantinelech realizovatelnosti;
6. Buďte v souladu s právem ČR a EU;
7. Nebojte se získat informace - ptejte se a konzultujte;

8. Dodržte podmínky výzvy;
9. Nepodceňujte povinné přílohy a jejich formát;
10. Dávejte pozor na dodržování termínů.

2.4 Implementační struktura

Aby byl způsob organizování a realizace operačních programů jednoznačný, existuje implementační struktura, kde jsou jednak jasně vymezeny pojmy, jednak rozděleny kompetence a zdůrazněna zodpovědnost následujících subjektů (Strukturální fondy, online, cit. 2012-11-24b):

Řídící orgán – má souhrnnou zodpovědnost za řádnou realizaci celého programu a vymezuje pravomoci a úkoly jednotlivých článků procesu (např. zpracovává výběrová a hodnotící kritéria pro výběr projektů, zajišťuje záznam a archivaci účetních dokumentů, shromažďuje statistická data apod.).

Platební orgán – odpovídá za záležitosti související s platbami. Například spravuje prostředky poskytnuté z ESF na účtech zřízených Českou národní bankou, certifikuje uskutečněné výdaje, vypracovává osvědčení, vrací neoprávněně vyplacené výdaje a nevyužité prostředky Evropské komise atd. Dále také reaguje na připomínky a doporučení Evropské komise.

Monitorovací orgány – stanovují kritéria pro výběr projektů, sledují proces i postupy realizace, dále schvalují konečné znění programových dodatků, výroční zprávy projektů aj.

Kontrolní orgány – provádějí kontrolu (průběžnou i závěrečnou) všech procesů souvisejících s čerpáním z fondů EU (nezávislou kontrolu může provést Nejvyšší kontrolní úřad (dále „NKÚ“) či Evropská komise a Evropský účetní dvůr).

Zprostředkující subjekt – provádí jménem řídicích orgánů činnosti týkající se konečných příjemců. Např. sestavují seznam projektů vhodných pro financování, poskytují konečným příjemcům informace.

Konečný příjemce – předkládá projekt, prokazuje zajištění spolufinancování, odpovídá za provedení projektu a za nakládání s prostředky, za zajištění publicity apod.

Konečný uživatel – nebo také příjemce pomoci. Přijímá prostředky od konečného příjemce. (Pokud se nejedná o grantové schéma, je konečný uživatel shodný s konečným příjemcem).

„V období 2007–2013 je každý operační program rozpracován do tzv. Prioritních os. Tyto osy znázorňují hlavní směry intervence vycházející z Národního rozvojového plánu, z Národního strategického referenčního rámce, či z Lisabonské strategie a jiných strategických dokumentů. Jejich naplňování vede ke splnění specifických cílů, které má každý operační program stanoven.“ (Chvojková, Květoň, 2007, s. 11)

2.5 Operační program Praha - Adaptabilita

Operační program Praha - Adaptabilita (dále „OPPA“) je jedním ze tří programů v České republice, který v období let 2007-2013 využívá prostředky ESF. OPPA úzce navazuje na Operační program Praha - Konkurenceschopnost (dále „OPPK“). Tento OP byl přijat 12. října 2007. Prioritními osami OPPK jsou Dostupnost a prostředí a Inovace a podnikání. První dvě osy OPPA těsně souvisejí s OPPK, a to zejména s aktivitami v rámci prioritní osy Inovace a podnikání. Jedná se o činnosti jako například podpora a poradenství rozvíjející podnikatelské prostředí, spolupráce podniků a pracovišť vědy a výzkumu, spolupráce se zaměstnavateli atd.

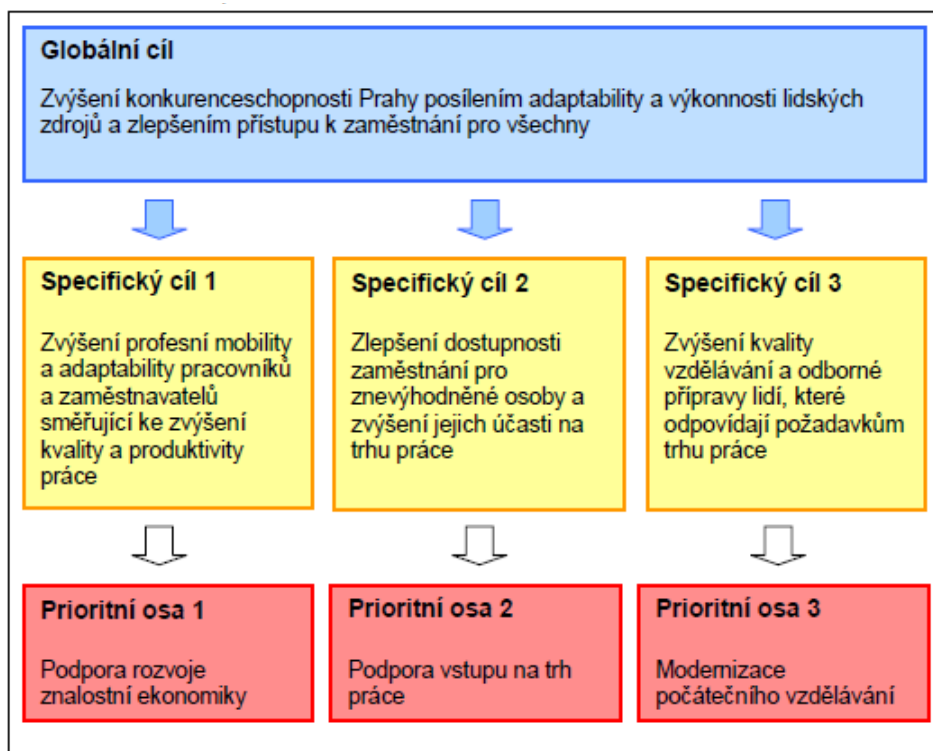
Vzhledem ke své ekonomické vyspělosti bylo hl. m. Praha zařazeno do Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. I globální cíl OPPA koresponduje

s Cílem strukturální politiky: zvýšení konkurenceschopnosti Prahy posílením adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu k zaměstnání pro všechny. OPPA se proto zaměřuje na vzdělávání pro každého a boj proti sociálnímu vyloučení. (Businessinfo.cz, online, cit. 2012-11-24)

Specifické cíle, které dále rozvádějí zaměření globálního cíle operačního programu, jsou naplňovány prostřednictvím realizace aktivit v rámci prioritních os. Specifickými cíli OPPA jsou:

1. Zvýšení profesní mobility a adaptability pracovníků a zaměstnavatelů směřující ke zvýšení kvality a produktivity práce;
2. Zlepšení dostupnosti zaměstnání pro znevýhodněné osoby a zvýšení jejich účasti na trhu práce;
3. Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy lidí, které odpovídají požadavkům trhu práce.

Obrázek 1: Struktura cílů a prioritních os OPPA

Zdroj: PRAHA & EU, online, cit. 2012-11-24.

OPPA je platný pouze pro území hlavního města Prahy. Kvůli rozdělení regionů EU pro účely strukturální politiky podle výše HDP, jež region vyprodukuje, Praha nemůže využívat prostředky určené z fondů EU zbytku ČR a naopak jiné kraje než hlavní město Praha nemohou mít prospěch z prostředků, které EU vyčlenila pro hlavní město.

Odpovědnost za OPPA má hlavní město Praha (tj. vykonává funkci tzv. řídicího orgánu). V rámci Magistrátu hl. m. Prahy řízení OPPA zajišťuje oddělení Evropského sociálního fondu odboru fondů EU. Zodpovídá tak zejména za administraci projektových žádostí, administraci projektů, finanční řízení projektů apod. Platebním a certifikačním orgánem bylo ustaveno Ministerstvo financí.

„Z fondů EU je pro OPPA vyčleněno 108,39 mil. €, což činí přibližně 0,41 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z národních veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 19,13 mil. €. Operační program Praha - Adaptabilita byl schválen Evropskou komisí dne 16. 10. 2007.“ (Strukturální fondy, online, cit. 2012-11-24c)

2.5.1 Prioritní osy OPPA

OPPA má celkem čtyři samostatné věcné oblasti, v rámci kterých mohou projekty získat podporu. Tyto oblasti jsou v návaznosti na předpisy EU nazývány „prioritní osy“ (dále „PO“). Tři prioritní osy jsou určeny k přímému naplňování tří specifických cílů programu. Čtvrtou, podpůrnou prioritní osou, je technická pomoc. Platí, že projekt může být podpořen pouze v rámci jedné prioritní osy.

- **Prioritní osa 1: Podpora rozvoje znalostní ekonomiky.**

Zaměřuje se na cílovou skupinu lidí, kteří mají zaměstnání. Podpořený projekt by měl zvýšit kvalitu práce těchto lidí prostřednictvím jejich dalšího vzdělávání či navázáním spolupráce s jinou organizací.

- **Prioritní osa 2: Podpora vstupu na trh práce.**

Je zacílena na osoby, které jsou při vstupu na trh práce z nejrůznějších důvodů znevýhodněny (např. z důvodu zdravotního postižení, duševního onemocnění, příslušnosti k etnické menšině, své sociální situaci atd.) a také představuje možnost pro rozvoj organizací, které znevýhodněným lidem pomáhají.

- **Prioritní osa 3: Modernizace počátečního vzdělávání.**

Je určena cílové skupině osob, kteří se připravují na vstup na trh práce, tj. na studenty středních, vyšších odborných a vysokých škol, ovšem také na pedagogické a akademické pracovníky, kteří s žáky či studenty pracují.

- **Prioritní osa 4: Technická pomoc.**

Je vymezena na zajištění administrace programu, tj. na zajištění pracovníků, kteří program řídí, na informační systém pro monitorování využití prostředků ze strukturálních fondů apod. (Prostředky v rámci technické pomoci nemůže využít jiný subjekt než hlavní město Praha.)

2.5.2 Výčet cílových skupin a příjemců dle prioritních os

Cílové skupiny, na které se projekty podpořené v jednotlivých prioritních osách mohou zaměřit, jsou v jednotlivých operačních programech jasně vymezeny:

Prioritní osa 1:

- zaměstnanci;
- zájemci o podnikání;
- zaměstnavatelé;
- osoby samostatně výdělečně činné;

Prioritní osa 2:

- znevýhodněné osoby;
- pracovníci organizací sociálních služeb;
- zaměstnavatelé.

Prioritní osa 3:

- žáci;
- studenti;
- pedagogičtí pracovníci;
- akademičtí pracovníci;
- osoby, které předčasně opustily vzdělávací systém.

Oprávnění **příjemci** podpory, tj. subjekty, které mohou v jednotlivých prioritních osách předkládat žádosti:

Prioritní osa 1:

- podnikatelské subjekty;
- veřejné instituce⁵;
- nestátní neziskové organizace;
- profesní a zájmová sdružení;
- školy.

Prioritní osa 2:

- nestátní neziskové organizace;
- veřejné instituce;
- podnikatelské subjekty.

Prioritní osa 3:

- školy;
- veřejné instituce;
- nestátní neziskové organizace.

---

⁵ (tj. orgány územně správních celků včetně organizací těmito orgány zřizovaných, dále Akademie věd ČR a další veřejné výzkumné instituce podle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, organizační složky státu, případně další subjekty zřizované zákonem)

2.6 Rekapitulace výzev OPPA za období 2007–2013

Tabulka 2: Harmonogram vyhlášení výzev OPPA

Pořadí výzvy	Zapojené prioritní osy	Plánované zahájení příjmu projektových žádostí	Plánované ukončení příjmu projektových žádostí	Počet podaných žádostí	Počet schválených projektů
1. výzva	1., 2., 3.	8. 1. 2008	31. 3. 2008	1 178	171
2. výzva	1., 2., 3.	5. 5. 2009	14. 7. 2009	764	177
3. výzva	1, 3.	21. 4. 2010	30. 6. 2010	376	124
4. výzva	1., 2., 3.	4. 5. 2011	13. 7. 2011	455	115

Zdroj: PRAHA & EU, online, cit. 2012-11-24b

2.6.1 První výzva

Dne 8. ledna 2008 Rada hl. m. Prahy svým usnesením č. 2/2008 schválila vyhlášení 1. výzvy pro individuální grantové projekty k předkládání projektových žádostí v rámci všech tří věcných prioritních os OPPA, s celkovou alokací 840 mil. Kč. (Praha & EU, online, cit. 2012-11-24c)

Vzhledem k pokroku administrace projektových žádostí 1. výzvy nedošlo v roce 2008 ke schválení žádné žádosti o platbu a nedošlo k žádnému čerpání finančních prostředků z OPPA. V závěru roku byly na základě podepsaných grantových smluv vyplaceny příjemcům zálohy z rozpočtu hl. m. Prahy v celkové výši 5,25 mil €. (Tamtéž)

V rámci 1. výzvy otevřené pro individuální grantové projekty bylo ke dni ukončení předkládání projektových žádostí, tj. k 31. březnu 2008, předloženo celkem 1 178 projektových žádostí s celkovými požadavky na podporu ve výši cca 255,3mil €. (Tamtéž) Projektové žádosti následně prošly formálním a expertním posouzením a byly projednány výběrovými komisemi, Výborem evropských fondů, Zastupitelstvem hl. m. Prahy a také Radou hl. m. Prahy. Zastupitelstvo hl. m. Prahy dne 30. října 2008 schválilo k podpoře 166 projektů v rámci všech prioritních os a také provedlo zařazení celkem 27 projektů do zásobníku projektů.

Smlouvy se žadateli, jejichž projektové žádosti byly schváleny k podpoře, byly pro většinu projektů průběžně uzavírány v měsících listopadu a prosinci. Do konce roku

2008 bylo uzavřeno celkem 147 smluv, menší skupina vybraných projektů uzavírala smlouvu až na počátku roku 2009.

2.6.2 Druhá výzva

Hlavní město Praha vyhlásilo 5. května 2009 druhou výzvu k předkládání projektových žádostí do OPPA. Druhá výzva je otevřena pro všechny 3 prioritní osy (s výjimkou technické pomoci) a celkem je na ni k dispozici 680 milionů korun. (Praha & EU, online, cit. 2012-11-24d)

Celkově bylo v rámci 2. výzvy předloženo 764 projektových žádostí, což je o 1/3 méně ve srovnání s 1. výzvou, avšak objem požadovaných projektů překračuje alokaci výzvy téměř pětinasobně. Největší převis poptávky byl zaznamenán v prioritní ose 2 (600 %). (Praha & EU, online, cit. 2012-11-24d)

Z celkového počtu 764 předložených projektových žádostí bylo schváleno 177 projektů. Úspěšnost předložených žádostí dosáhla 23 %.

Obsahové zaměření prioritní osy 1 se orientuje zejména na další profesní vzdělávání zaměstnanců a rozvoj lidských zdrojů. Druhá prioritní osa klade důraz na začleňování znevýhodněných osob na trh práce a také otevírá velmi opomíjené téma propojení souladu pracovního a soukromého života v souvislosti s dlouhodobou péčí o závislého člena rodiny.

Zatímco první a druhá PO se zabývá pracovním prostředím, třetí PO se zaměřuje na zkvalitňování studijních programů na středních, vyšších odborných a vysokých školách.

2.6.3 Třetí výzva

Rada hl. m. Prahy rozhodla o vyhlášení 3. výzvy k předkládání projektových žádostí ve středu 21. dubna 2010. Této výzvy se týkají pouze 2 prioritní osy, a to PO 1 - Podpora rozvoje ekonomiky znalostí a PO 3 - Modernizace počátečního vzdělávání.

Celková alokace pro tuto výzvu činí 450 mil. Kč. (Praha & EU, online, cit. 2012-11-24e)

Ve 3. výzvě bylo předloženo celkem 376 žádostí. Z tohoto počtu bylo schváleno celkem 124 projektů. Úspěšnost předložených žádostí dosáhla 33 %.

Nadřazeným tématem obou prioritních os je téma: Vzdělávání a vzdělávací infrastruktura. U PO 1 se jedná zejména o další profesní vzdělávání, které má za cíl prohlubovat či rozšiřovat kvalifikaci. To má vést k celkové vyšší adaptabilitě na trhu práce. Podporovanými aktivitami v tomto tématu jsou například různé inovace systému dalšího vzdělávání v organizaci, dále podpora přístupu skupin se specifickými požadavky k dalšímu profesnímu vzdělávání. Nechybí zde ani realizace programů a kurzů v organizaci, tvorba nových metodik a nástrojů nebo inovace stávajících metodik, včetně jejich pilotního ověření.

PO 2 vymezuje obsahové zaměření jako Rozvoj a inovace stávajících studijních programů v prezenční, distanční nebo kombinované formě studia na VOŠ či VŠ. Zde lze inovovat, upravovat nebo dokonce zavádět nové studijní programy, koncepce i metodiky; také je nutné vzdělávat akademické pracovníky VŠ, pedagogické pracovníky VOŠ a v neposlední řadě neustále rozvíjet spolupráci s institucemi z oblasti vědy, výzkumu i praxí. (Praha & EU, online, cit. 2012-11-24e)

2.6.4 Čtvrtá výzva

Rada hl. m. Prahy rozhodla o vyhlášení 4. výzvy k předkládání projektových žádostí OPPA. Tato 4. výzva se otevřela 4. května 2011. Výzva se týká všech tří prioritních os OPPA. Celková alokace pro tuto výzvu činí 150 mil. Kč. (PRAHA & EU, online, cit. 2012-11-24f)

Z celkového počtu 455 předložených projektových žádostí bylo schváleno 115 projektů, 12 projektů bylo zařazeno do zásobníku. Úspěšnost předložených žádostí dosáhla 28 %.

Zde je uveden výčet podporovaných aktivit u jednotlivých prioritních os čtvrté výzvy (PRAHA & EU, online, cit. 2012-11-24f):

Prioritní osa 1 - Podpora rozvoje znalostní ekonomiky:

- A. Další profesní vzdělávání pro skupiny zaměstnanců ohrožené na trhu práce;
- B. Rozvoj podnikatelského prostředí v oblasti výzkumu a vývoje a/nebo v oblasti environmentálních technologií.

Prioritní osa 2 - Podpora vstupu na trh práce:

- A. Podpora souladu pracovního a soukromého života;
- B. Začleňování znevýhodněných osob.

Prioritní osa 3 - Modernizace počátečního vzdělávání:

- A. Zkvalitňování vzdělávání na středních školách;
- B. Rozvoj a inovace bakalářských a doktorských studijních programů na vysokých školách.

V rámci prioritní osy 1 Podpora rozvoje znalostní ekonomiky byla 4. výzva vyhlášena na dvě tematické oblasti. První oblastí byla podpora pracovníků, znevýhodněných na trhu práce, přičemž znevýhodnění bylo v této výzvě chápáno z hlediska zdravotního a dále z hlediska věku a nízkého vzdělání. Z dostupných statistik (zejména ČSÚ a Úřadu práce hlavního města Prahy) vyplývá, že právě v daných cílových skupinách roste míra nezaměstnanosti (i dlouhodobé) nejrychleji. Další skupinou znevýhodněných pracovníků pak byli zaměstnanci na mateřské či rodičovské dovolené a zaměstnanci do jednoho roku od ukončení mateřské či rodičovské dovolené. Cílová skupina znevýhodněných pracovníků byla pro 4. výzvu zvolena z důvodu potřeby přesnějšího zacílení a směřování podpory z Evropského sociálního fondu do ohrožených skupin. Tato skupina aktivit byla vyhlášena již v rámci 2. výzvy PO 1.

2.7 OP v programovém období 2014 – 2020

Vláda České republiky dne 28. 11. 2012 schválila materiál předložený MMR, který představuje základní stavební kámen pro příští programové období 2014-2020. Jde o Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období – Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, online, cit. 2013-02-23)

Tento obsáhlý „Podklad pro přípravu Dohody“ vycházející z návrhu nařízení EU, evropských strategií, regionálních a národních strategických dokumentů a zohledňuje zkušeností z minulých programových období. Na základě praktických zkušeností z předchozích programových období byly definovány čtyři základní principy, a to: *„princip strategického zaměření a propojování, princip podpory fungujícího trhu, princip podpory kvalitních projektů a princip snadnější přípravy a realizace projektů, které mají zajistit účinné a efektivní využívání všech fondů EU.“* (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, online, cit. 2013-02-23)

Pro bližší specifikaci zaměření budoucích operačních programů vypracovalo MMR tematické okruhy, které poslouží jako spojka mezi národními rozvojovými prioritami a zaměřením jednotlivých operačních programů.

Dohoda bude obsahovat následující návrh vymezení OP pro Evropský fond regionálního rozvoje, Fond soudržnosti a Evropský sociální fond, tj. pro jednotlivé fondy EU.

V rámci cíle „Investice pro růst a zaměstnanost“ (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, online, cit. 2013-02-23):

- Operační program „Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost“ řízený ministerstvem průmyslu a obchodu;
- Operační program „Výzkum, vývoj a vzdělávání“ řízený ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy;
- Operační program „Zaměstnanost“ řízený ministerstvem práce a sociálních věcí;

- Operační program „Doprava“ řízený ministerstvem dopravy;
- Operační program „Životní prostředí“ řízený ministerstvem životního prostředí;
- „Integrovaný regionální operační program“ řízený ministerstvem pro místní rozvoj;
- Operační program „Praha – pól růstu ČR“ řízený Magistrátem hlavního města Prahy;
- Operační program „Technická pomoc“ řízený ministerstvem pro místní rozvoj.

V rámci cíle „Evropská územní spolupráce“ bylo vymezeno pět OP přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a jednotlivými státy (Polskem, Slovenskem, Rakouskem, Bavorskem, Saskem) a jeden OP nadnárodní spolupráce „Central Europe“ koordinovaný na území České republiky ministerstvem pro místní rozvoj. V návrhu se také objevily operační programy meziregionální spolupráce. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, online, cit. 2013-02-23)

Schválený materiál zatím neobsahuje žádné prioritní osy programů ani samotné návrhy jejich struktury. Programy budou rozpracovány řídicími orgány v souladu s příslušnými nařízeními EU a metodickými dokumenty MMR.

Vedle výše popsaného by měl být významným přínosem budoucího programovacího období fakt procedurálního zjednodušení z pohledu žadatelů a příjemců, jak prostřednictvím elektronické komunikace, tak i díky sjednocení pravidel a administrativních postupů napříč operačními programy.

Zbývá zde objasnit ještě jeden podstatný parametr a tím je finanční alokace. Je pravděpodobné, že obhájení stávající pozice je téměř zcela nereálné. Neoficiálně se hovoří o redukci o 15 až 20 % oproti nynějšku. To by znamenalo pokles na přibližně 21,5 až téměř 23 miliard EUR.

3 PROGRAMY CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ

Program celoživotního učení (Lifelong Learning Programme) byl zaveden rozhodnutím Evropského Parlamentu a Rady č. 1720/2006/ES ze dne 15. 11. 2006, které vstoupilo v platnost dne 14. 12. 2006. Toto rozhodnutí zavádí jmenovaný program na období 2007 - 2013. Rozpočet programu činí 6,97 miliard €. (Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, online, cit. 2013-02-23) V roce 2012 je do programu zapojeno 27 členských států EU, dále čtyři země Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) a Evropského hospodářského prostoru (EHP) a dvě kandidátské země. (Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, online, cit. 2013-02-23)

Program celoživotního učení zahrnuje čtyři odvětvové programy, a to: Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci a Grundtvig.

Tabulka 3: Čtyři odvětvové programy a jejich zaměření

4 odvětvové programy			
COMENIUS zaměřený na předškolní a školní vzdělávání až do úrovně ukončení středního vzdělání	ERASMUS zaměřený na vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání na vysokoškolské úrovni	LEONARDO DA VINCI zaměřený na odborné vzdělávání a odbornou přípravu	GRUNDTVIG zaměřený na vzdělávání dospělých a celoživotní učení
Průřezový program se skládá ze čtyř hlavních činností: <ul style="list-style-type: none"> - spolupráce a inovace politik; - podpora studia jazyků; - informační a komunikační technologie; - šíření a využívání výsledků v oblasti celoživotního učení.			
program Jean Monnet zahrnuje akce Jean Monnet a provozní granty pro evropské instituce			

Zdroj: Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, online, cit. 2013-02-23

Tyto programy nejsou zaměřeny pouze na žáky a studenty, ale také na učitele, školitele a další subjekty působící v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Toto celé doplňuje průřezová část, která je orientována např. na jazykové vzdělávání, informační a komunikační technologie, politiku spolupráce a využívání výsledků projektů dávající celému programu zpětnou vazbu.

V souvislosti s těmito sub-programy byly stanoveny čtyři cíle:

- „Comenius by měl zahrnovat alespoň 3 miliony žáků do společných vzdělávacích aktivit, po dobu trvání programu;
- Erasmus by měl dosáhnout celkem 3 miliony jednotlivých účastníků akcí mobility studentů, protože program začal;
- Leonardo da Vinci by měl zvýšit stáží v podnicích na 80 000 za rok do konce programu;
- Grundtvig by měl podpořit mobilitu 7 000 jednotlivců zapojených do vzdělávání dospělých za rok do roku 2013.“ (European Commission, online, cit. 2013-02-23)

3.1 Program Comenius

Tento program je zaměřen na všechny úrovně vzdělávacího systému - od předškolní, přes základní až po středoškolskou. Cílovou skupinou jsou žáci, studenti, učitelé, pedagogičtí pracovníci působící v těchto úrovních vzdělávání. Dále různé asociace, neziskové a nevládní organizace zapojené do školního vzdělávání, výzkumná centra zabývající se problematikou celoživotního učení a institucím zajišťujícím poradenství i informační servis.

Hlavním záměrem programu je rozvíjet porozumění mezi mladými lidmi z různých evropských zemí, seznámit je s jejich jazykem, kulturou a hodnotami. Program se také věnuje aktuálním otázkám (v souvislosti s vývojem vzdělávací politiky) schopnosti učit se, klíčovým kompetencím, motivací k učení, vyšší gramotnosti a inkluzivního vzdělávání.

Comenius má tedy za cíl zlepšovat mobilitu žáků a pedagogických pracovníků v celé EU, zvyšovat partnerství mezi školami v členských státech EU i zdokonalovat kvalitu vzdělávání učitelů. Dále pak cílí na podporu výuky jazyků a lepší učební postupy, inovaci vzdělávacích obsahů a v neposlední řadě také aktualizaci pedagogických přístupů a vedení jednotlivých škol.

Zlepšování praktických pedagogických dovedností mohou učitelé provádět např. prostřednictvím kurzů profesního rozvoje, konferencí a praktických stáží (tzv. job shadowing).

3.2 Program Erasmus

Erasmus je program celoživotního učení zaměřený na mobilitu osob a spolupráci ve vysokoškolském vzdělávání v Evropě: nabízí možnost např. studentských stáží ve firmách a podnicích či univerzitního školení zaměstnanců. Do programu se mohou zapojit vysokoškolští studenti, pedagogové, pracovníci a školitelé z podniků, kteří chtějí vyučovat v zahraničí. Dále také vysoké školy (veřejné, státní i soukromé), vybrané vyšší odborné školy a zprostředkovatelské organizace (konsorcia). V současné době je do programu zapojeno více jak 70 vyšších odborných a vysokých škol. (Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, online, cit. 2013-02-23b)

Hlavními cíli programu Erasmus je zvýšení kvality i mobility studentů a zaměstnanců v rámci Evropy, zlepšení spolupráce mezi vysokoškolskými institucemi v Evropě a pozvednutí úrovně transparentnosti a slučitelnosti kvalifikací vysokoškolského vzdělávání v Evropě. (Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, online, cit. 2013-02-23c)

U tohoto programu je třeba zmínit důležitou přidanou hodnotu, která spočívá v tom, že doba strávená v zahraničí obohacuje jak život daného studenta, ale také zlepšuje jazykové vzdělávání, mezikulturní dovednosti i sebedůvěru. To vše navíc umocňuje pocit sebeuvědomění o tom, kdo jsem a z jaké země pocházím. Kromě toho, mnoho zaměstnavatelů dokáže ocenit zahraniční zkušenosti dané osoby, což pomáhá k snazší zaměstnatelnosti studenta.

3.3 Program Leonardo da Vinci

Program Leonardo da Vinci se zaměřuje na výukové a vzdělávací potřeby všech osob, které se účastní odborného vzdělávání a odborné přípravy na jiné než vysokoškolské úrovni, dále také na instituce a organizace nabízející nebo podporující toto vzdělávání. (Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, online, cit. 2013-02-23d)

Náplní programu je přispívat ke zvýšení přitažlivosti a kvality systémů odborného vzdělávání a přípravy i k uznávání kvalifikací. Leonardo da Vinci se také snaží ovlivňovat další vývoj a uplatňování společných evropských nástrojů pro odborné vzdělávání.

Specifickým cílem programu je „...*podporovat účastníky odborné přípravy a další vzdělávacích aktivit v získávání a používání vědomostí, dovedností a kvalifikací podporujících osobní rozvoj, zaměstnanost a účast na evropském trhu práce.*“ (Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, online, cit. 2013-02-23d)

V praktickém slova smyslu Leonardo da Vinci umožňuje lidem „trénovat“ v jiné zemi v rámci kooperačních projektů nebo vyvíjet inovační postupy zaměřené na aktuální otázky ve vybraném odvětví. Osoby, které absolvují tento program, mohou také těžit ze zkušeností osob, se kterými se setkali, a to v rozmezí jak od samotných učňů v počátečním odborném vzdělávání, tak i od pracovníků, dlouhodobě se zabývajících danou oblastí. Lidé se tak vrací ze zahraničí s novými nápady. Díky tomuto programu bylo vyvinuto mnoho strategií vedoucích ke zvýšení mobility studujících a vyučujících, a to i mimo EU. Program pomohl menším institucím v méně prosperujících oblastech ke zlepšení konkurenceschopnosti prostřednictvím mezinárodní spolupráce. (European Commission, 2014, s. 8)

3.4 Program Grundtvig

Pro osoby zúčastňující se vzdělávání dospělých a pro instituce či organizace, které toto vzdělávání nabízejí nebo podporují, byl vytvořen program Grundtvig.

Ten se snaží poskytnout dospělým více způsobů, jakým lze zlepšovat své znalosti a dovednosti, usnadnit jim jejich osobní rozvoj a celkově tak zvýšit jejich šanci na zaměstnání.

Program je konkrétně zaměřen na:

- účastníky vzdělávání dospělých;
- instituce nebo organizace poskytující vzdělávání dospělých;
- učitelé a jiné pracovníky těchto institucí nebo organizací;
- asociace a zástupce subjektů zapojených do vzdělávání dospělých, včetně asociací učitelů;
- subjekty poskytující poradenské, konzultační a informační služby týkající se jakéhokoli aspektu vzdělávání dospělých;
- osoby a subjekty zodpovědné za formy, metody a postupy týkající se jakéhokoli aspektu vzdělávání dospělých na místní, regionální a národní úrovni;
- výzkumná centra a subjekty zabývající se otázkami vzdělávání dospělých;
- podniky;
- neziskové organizace, dobrovolné organizace, nevládní organizace;
- vysokoškolské instituce. (Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, online, cit. 2013-02-23e)

Grundtvig má za hlavní cíle zefektivnit a zvýšit dostupnost mobility osob zapojených do vzdělávání dospělých v celé Evropě. Dále zlepšit kvalitu spolupráce mezi jednotlivými organizacemi vzdělávající dospělé. V neposlední řadě poskytnout alternativní příležitosti vzdělávání osobám ze sociálně slabých skupin, osobám starším a lidem bez dosažení základní kvalifikace. *„Dostupnost příležitostí k celoživotnímu učení pro všechny skupiny populace má výrazný vliv na sociální soudržnost. Nejedná se již pouze o prosazování rovnosti resp. snížení nerovnosti v přístupu ke školnímu vzdělávání, ale také o rovnost v přístupu k příležitostem dalšího vzdělávání.“* (MŠMT, 2007, s. 54)

PRAKTICKÁ ČÁST

4 ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PROSTŘEDNICTVÍM OPPA V OBDOBÍ 2007-2011

4.1 Zjištěné skutečnosti

Celková alokace OPPA pro programové období 2007-2013 činí 127,5 mil. € (tj. přibližně 3 520 mil. Kč⁶). Příjemcům bylo doposud vyplaceno 42,1 % celkové alokace (NKÚ, online, cit. 2012-11-24). Procentuálně nejvíc prostředků bylo vyplaceno v rámci čtvrté prioritní osy, která byla zaměřena na technickou pomoc. Naopak nejmenší čerpání se objevilo v rámci druhé prioritní osy.

Tabulka 4: Rozdělení finančních prostředků dle prioritních os

Prioritní osa	Celková alokace	Prostředky proplacené příjemcům	Podíl proplacených prostředků na celkové alokaci (v %)
1	1 233,1	543,3	44,1 %
2	940,4	359,8	38,2 %
3	940,5	398,1	42,3 %
4	111,4	57,4	51,5 %
Celkem	3 225,4	1 358,6	

Zdroj: Praha & EU, online, cit. 2012-11-24

Měsíční monitorovací zpráva za prosinec 2010; data z informačního systému MSC2007 k 5. lednu 2011.

Pozn.: měnový kurz: 1 EUR = 25,24 CZK – měsíční kurz převzatý z MSC2007.

Celkový příspěvek EU v programovém období 2007-2013 činí 108,3 mil. €. Což je v souladu s nařízením⁷ Rady Evropského společenství, kdy je poskytován příspěvek z ESF pro OPPA ve výši maximálně 85 % způsobilých výdajů. „Na základě usnesení vlády ČR ze dne 23. května 2007 č. 560 se na požadovaných 15 % na spolufinancování způsobilých výdajů podílí 7,5 % státní rozpočet. Od 1. ledna 2011 jsou prostředky

⁶ Dle měnového kurzu převzatého z MSC2007 k 5. lednu 2011: 25,24 CZK/EUR.

⁷ Nařízení Rady ES č. 1083/2006 čl. 53 odst. 2.

státního rozpočtu na spolufinancování poskytované již jen na projekty, které byly schváleny k 22. září 2010.“⁸

Tabulka 5: Finanční plán OPPA na období 2007 – 2013 (v €)

Strukturální fondy (ESF)	
2007	14 579 111
2008	14 870 693
2009	15 168 107
2010	15 471 469
2011	15 780 898
2012	16 096 517
2013	16 418 447
Celkem 2007–2013	108 385 242

Zdroj: Praha & EU, online, cit. 2013-01-16

4.1.1 Rok 2007

V roce 2007 nebyla v rámci Operačního programu Praha Adaptabilita vyhlášena žádná výzva k předkládání projektových žádostí. V tomto období nebyly schváleny ani realizovány žádné projekty s podporou OPPA. Z uvedených důvodů nedošlo k žádnému čerpání financí z OPPA. (Praha & EU, online, cit. 2013-02-23) Avšak dne 20. listopadu tohoto roku došlo k poskytnutí první platby na implementaci OPPA ze zdrojů EU. Na účet Platebního a certifikačního orgánu (v tomto případě Národního fondu Ministerstva financí) byla připsána částka 2 167 704,84 €. (Praha & EU, online, cit. 2013-02-23)

4.1.2 Rok 2008

V roce 2008 byla dne 26. února poskytnuta druhá platba na implementaci OPPA ze zdrojů EU. Na účet Platebního a certifikačního orgánu byla připsána částka 3 251 557,26 €. (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16)

⁸ Datum přijetí usnesení vlády ČR ze dne 22. září 2010 č. 675 k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2011 a k návrhům střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na léta 2012 a 2013 a střednědobých výdajových rámců na léta 2012 a 2013. Tímto usnesením se měnily míry spolufinancování ze státního rozpočtu u regionálních operačních programů a operačních programů Prahy.

Hlavní aktivitou v tomto roce byla administrace první výzvy k předkládání projektových žádostí v rámci všech tří prioritních os programu. Tato výzva byla vyhlášena dne 8. ledna 2008.

Po vyhlášení výzvy k předkládání projektů proběhly v 1. čtvrtletí 2008 workshopy a semináře pro žadatele o podporu z OPPA. Smlouvy se žadatelem, jejichž projektové žádosti byly schváleny k podpoře, se pro většinu projektů průběžně uzavíraly v měsících listopadu a prosinci. Do konce roku 2008 bylo sjednáno celkem 147 smluv, menší skupina vybraných schválených projektů uzavírala smlouvu až na počátku roku 2009.

Vzhledem k pokroku administrace projektových žádostí 1. výzvy nedošlo v roce 2008 ke schválení žádné žádosti o platbu a ani k žádnému čerpání finančních prostředků z operačního programu. Před koncem roku byly na základě podepsaných grantových smluv vyplaceny příjemcům zálohy z rozpočtu hl. m. Prahy v celkové výši 5,25 mil €. (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16)

Tabulka 6: Finanční údaje za rok 2008 – Prioritní osy podle zdrojů financování (v €)

	Výdaje zaplacené příjemci zahrnuté v žádostech o platby zaslaných řídicímu orgánu	Výdaje zaplacené subjektem odpovědným za platby příjemcům	Celkové platby obdržené od EK
Prioritní osa 1 Podpora rozvoje znalostní ekonomiky Fond ESF	0	0	2 071 003,67
Z toho výdaje typu ESF	0	0	2 071 003,67
Z toho výdaje typu ERDF	0	0	0
Prioritní osa 2 Podpora vstupu na trh práce Fond ESF	0	0	1 580 502,79
Z toho výdaje typu ESF	0	0	1 580 502,79
Z toho výdaje typu ERDF	0	0	0
Prioritní osa 3 Modernizace počátečního vzdělávání Fond ESF	0	0	1 580 502,79

	Výdaje zaplacené příjemci zahrnuté v žádostech o platby zaslaných řídicímu orgánu	Výdaje zaplacené subjektem odpovědným za platby příjemcům	Celkové platby obdržené od EK
Z toho výdaje typu ESF	0	0	1 580 502,79
Z toho výdaje typu ERDF	0	0	0
Prioritní osa 4 Technická pomoc Fond ESF	0	0	187 252,85
Z toho výdaje typu ESF	0	0	187 252,85
Z toho výdaje typu ERDF	0	0	0
Celkový součet	0	0	5 419 262,10
Výdaje typu ERDF v celkovém součtu	0	0	0

Zdroj: Praha & EU, online, cit. 2013-01-16

4.1.3 Rok 2009

V roce 2009 lze v rámci OPVA identifikovat dvě hlavní aktivity: byla zajištěna realizace projektů podpořených v rámci první výzvy s celkovou podporou ve výši 830 mil. Kč (31,4 mil. €; 26,40 CZK/EUR) a administrace druhé výzvy k předkládání projektových žádostí v rámci všech tří věcných prioritních os programu s celkovou alokací 680 mil. Kč (25,8 mil. €; 26,40 CZK/EUR). (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16b)

Realizace projektů podpořených v 1. výzvě byla zahájena v naprosté většině v závěru roku 2008 (případně ještě v prvních měsících roku 2009). Proto rok 2009 pro většinu projektů z první výzvy představoval zhruba jednu polovinu smluvně stanovené doby realizace.

V návaznosti na vyúčtované výdaje byly v roce 2009 projektům z 1. výzvy průběžně poskytovány další zálohové platby na úhradu výdajů projektů. Proplácení prvních zálohových plateb na projekty schválené ve 2. výzvě se v roce 2009 nezačalo vzhledem k tomu, že do konce tohoto roku nebyla uzavřena žádná grantová smlouva na tyto projekty. Celkem bylo v roce 2009 na účty příjemců podpory poukázáno 433,3 mil.

Kč (tj. 16,4 mil. € při kurzu 26,40), kompletně za celou dobu implementace OPPA pak toto číslo dosahuje 573,1 mil. Kč (tj. 21,7 mil. € při kurzu 26,40). (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16b)

Paralelně s administrací již podpořených projektů hlavní město v roce 2009 připravilo 2. výzvu k předkládání projektových žádostí pro individuální grantové projekty. Tato výzva se otevřela 5. května 2009 s celkovou alokací 680 mil. Kč (25,8 mil. €). (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16b) Avšak do konce roku 2009 nebyla žádná smlouva s vybraným žadatelem z druhé výzvy uzavřena.

Tabulka 7: Finanční údaje za rok 2009 – Prioritní osy podle zdrojů financování
(pouze zdroj ESF v €)

	Výdaje zaplacené příjemci zahrnuté v žádostech o platby zaslaných řídicímu orgánu	Příslušný příspěvek z veřejných zdrojů	Výdaje zaplacené subjektem odpovědným za platby příjemcům	Celkové platby obdržené od EK1
Prioritní osa 1 Podpora rozvoje znalostní ekonomiky Fond ESF	2 902 008,03	2 576 946,19	2 576 946,19	3 797 123,40
Z toho výdaje typu ESF	2 861 314,47	2 536 252,63	2 536 252,63	3 797 123,40
Z toho výdaje typu ERDF	40 693,56	40 693,56	40 693,56	0,00
Prioritní osa 2 Podpora vstupu na trh práce Fond ESF	1 818 182,28	1 623 298,81	1 623 298,81	2 886 088,88
Z toho výdaje typu ESF	1 726 798,20	1 533 306,25	1 533 306,25	2 886 088,88
Z toho výdaje typu ERDF	91 384,08	89 992,56	89 992,56	0,00
Prioritní osa 3 Modernizace počátečního vzdělávání Fond ESF	2 326 066,50	2 243 908,23	2 243 908,23	2 879 721,46
Z toho výdaje typu ESF	2 226 467,73	2 144 309,46	2 144 309,46	2 879 721,46
Z toho výdaje typu ERDF	99 598,77	99 598,77	99 598,77	0,00
Prioritní osa 4 Technická pomoc Fond ESF	534 227,81	0,00	0,00	337 055,13
Z toho výdaje typu ESF	534 227,81	0,00	0,00	337 055,13
Z toho výdaje typu ERDF	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkový součet	7 580 484,62	6 444 153,23	6 444 153,23	9 899 988,87

	Výdaje zaplacené příjemci zahrnuté v žádostech o platby zaslaných řídicímu orgánu	Příslušný příspěvek z veřejných zdrojů	Výdaje zaplacené subjektem odpovědným za platby příjemcům	Celkové platby obdržené od EK1
Výdaje typu ERDF v celkovém součtu	231 676,41	230 284,89	230 284,89	0,00

Zdroj: (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16b)

4.1.4 Rok 2010

„V roce 2010 došlo k poukázání celkem tří průběžných plateb: dne 27. dubna ve výši 4 422 060,47 €, 6. srpna ve výši 5 927 455,49 € a 9. prosince byla připsána částka 3 431 012,38 €. Platby ze strany EK dosahovaly ke konci roku 2010 celkové výše 23 680 517,21 € (zahrnují předběžné platby poskytnuté ze strany EK v několika splátkách v letech 2007 až 2009 a také jednu průběžnou platbu připsanou na účet PCO na podzim roku 2009).“ (Praha & EU, online, cit. 2012-11-24)

Cíle OPPA roku 2010 byly naplňovány prostřednictvím realizace grantových projektů a také realizací komplexních projektů. Zároveň proběhla 3. výzva k předkládání grantových projektů v rámci prioritních os 1 a 3 s celkovou alokací 450 mil. Kč (17,8 mil. €, kurz 25,24 CZK/EUR). (Praha & EU, online, cit. 2012-11-24)

Rok 2010 představoval pro většinu projektů z 1. výzvy vstup do druhé poloviny realizace projektu. Projekty podpořené v rámci 2. výzvy zahajovaly v naprosté většině svou realizaci v první polovině roku 2010.

Současně se zajištěním administrace již podpořených projektů město Praha v roce 2010 připravilo třetí výzvu. Ta byla vyhlášena 21. dubna 2010, podávání projektových žádostí bylo ukončeno 30. června 2010. S vybranými uchazeči byla do konce roku 2010 uzavřena většina smluv.

V návaznosti na vyúčtované výdaje byly v roce 2010 projektům z 1. a 2. výzvy průběžně poskytovány další zálohové platby na úhradu výdajů projektů a v závěru roku byly také poskytnuty první zálohové platby na realizaci projektů podpořených ve 3. výzvě. „Celkem bylo v roce 2010 na účty příjemců podpory poukázáno 849,6 mil. Kč (tj. 33,6 mil. €, kurz 25,24 Kč/€). Za celou dobu implementace OPPA pak toto číslo

dosahuje 1 354,2 mil. Kč (tj. 53,7 mil. €, kurz 25,24 Kč/€).“ (Praha & EU, online, cit. 2012-11-24)

Tabulka 8: Finanční údaje k 31. 12. 2010 (v €)

	Finanční prostředky operačního programu celkem	Základ pro výpočet příspěvku Unie (z veřejných zdrojů nebo celkem)	Celkové certifikované způsobilé výdaje vynaložené příjemci	Příslušný příspěvek z veřejných zdrojů
Prioritní osa 1 Podpora rozvoje znalostní ekonomiky Fond ESF	48 729 498,00	Veřejné zdroje	7 003 164,81	6 971 446,43
Prioritní osa 2 Podpora vstupu na trh práce Fond ESF	37 188 301,00	Veřejné zdroje	3 231 068,26	3 231 068,26
Prioritní osa 3 Modernizace počátečního vzdělávání Fond ESF	37 188 301,00	Veřejné zdroje	5 127 793,97	5 127 793,97
Prioritní osa 4 Technická pomoc Fond ESF	4 405 949,00	Veřejné zdroje	1 053 038,82	1 053 038,82
Celkový součet	127 512 049,00	Veřejné zdroje	16 415 065,86	16 383 347,48
Výdaje typu ERDF v celkovém součtu, je-li operační program spolufinancován ESF	-	-	334 876,51	334 876,51

Zdroj: Praha & EU, online, cit. 2012-11-24

4.1.5 Rok 2011

V roce 2011 byly cíle OPPA naplňovány prostřednictvím realizace grantových projektů podpořených v rámci 1., 2. a 3. výzvy v souhrnném objemu kontrahovaných prostředků OPPA ve výši 2 209 mil. Kč (85,3 mil. €, kurz 25,91 CZK/EUR) (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16c) a také realizací komplexních projektů. Zároveň proběhla 4. výzva k předkládání grantových projektů v rámci všech tří věcných prioritních os s celkovou alokací 350 mil. Kč (13,5 mil. €, kurz 25,91 CZK/EUR). (Tamtéž)

V návaznosti na vyúčtované výdaje byly v roce 2011 projektům z 1., 2. a 3. výzvy průběžně poskytovány zálohové platby na úhradu výdajů projektů. Celkem bylo v roce

2011 na účty příjemců podpory poukázáno 459,8 mil. Kč (tj. 17,7 mil. €, kurz 25,91 Kč/€). (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16c)

Rok 2011 představoval pro většinu projektů z 1. výzvy vstup do závěru realizace, projekty v rámci 2. výzvy předkládaly vesměs druhé a třetí monitorovací zprávy, projekty ze 3. výzvy předkládaly zprávy o zahájení realizace spolu s prvními a dalšími monitorovacími zprávami.

Souběžně se zajištěním administrace již podpořených projektů Praha v roce 2011 připravila čtvrtou výzvu k předkládání projektových žádostí pro individuální grantové projekty. K tomu došlo 4. května 2011. Podle dikce z Výroční zprávy 2011 OPPA všechny kroky výběru projektů proběhly bez komplikací a ve standardních termínech. Zastupitelstvo hl. m. Prahy 15. prosince 2011 schválilo k podpoře 115 projektů a také zařazení celkem 12 projektů do zásobníku projektů. Zahájení přípravy a uzavírání grantových smluv s úspěšnými žadateli proběhlo počátkem roku 2012.

Tabulka 9: Finanční údaje k 31. 12. 2011 (v €)

	Finanční prostředky operačního programu celkem (Unie a vnitrostátní)	Základ pro výpočet příspěvku Unie (z veřejných zdrojů nebo celkem)	Celkové certifikované způsobilé výdaje vynaložené příjemci	Příslušný příspěvek z veřejných zdrojů
Prioritní osa 1 Podpora rozvoje znalostní ekonomiky Fond ESF	48 729 498,00	Veřejné zdroje	17 766 636,80	17 060 735,45
Prioritní osa 2 Podpora vstupu na trh práce Fond ESF	37 188 301,00	Veřejné zdroje	8 909 486,22	8 909 486,22
Prioritní osa 3 Modernizace počátečního vzdělávání Fond ESF	37 188 301,00	Veřejné zdroje	12 128 839,50	12 128 839,50
Prioritní osa 4 Technická pomoc Fond ESF	4 405 949,00	Veřejné zdroje	1 599 319,95	1 599 319,95
Celkový součet	127 512 049,00	Veřejné zdroje	40 404 282,47	39 698 381,12

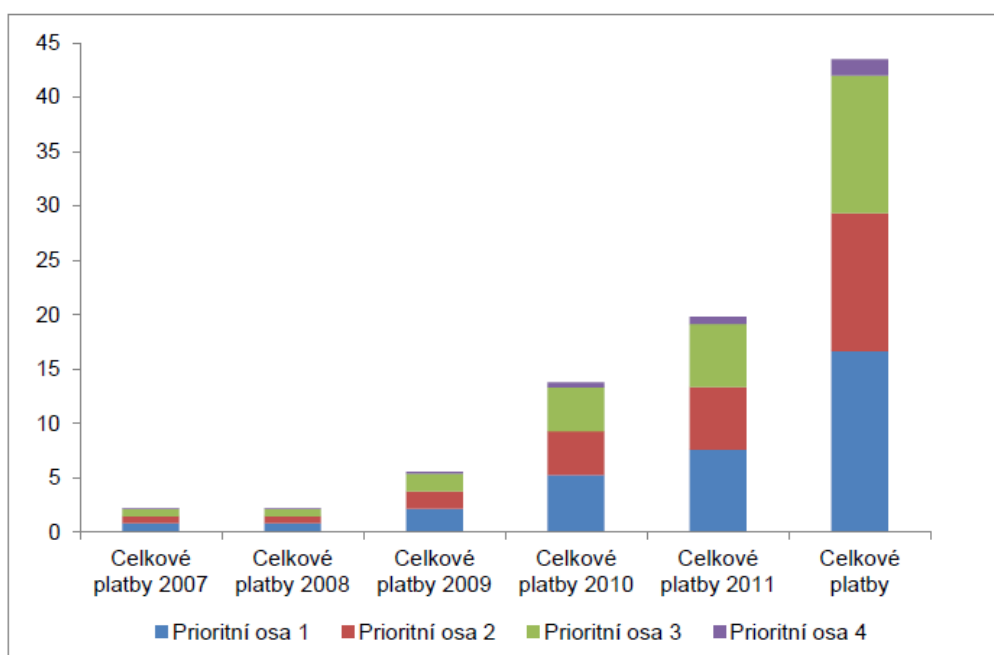
	Finanční prostředky operačního programu celkem (Unie a vnitrostátní)	Základ pro výpočet příspěvku Unie (z veřejných zdrojů nebo celkem)	Celkové certifikované způsobilé výdaje vynaložené příjemci	Příslušný příspěvek z veřejných zdrojů
Výdaje typu ESF v celkovém součtu, je-li program spolufinancován ERDF	-	-	-	-
Výdaje typu ERDF v celkovém součtu, je-li operační program spolufinancován ESF	-	-	952 438,31	949 553,89

Zdroj: Praha & EU, online, cit. 2013-01-16c

„V roce 2011 také došlo k poukázání celkem třech průběžných plateb: dne 20. dubna byla na účet PCO přijata částka 6 120 125,53 €, dne 16. září částka 6 727 911,63 € a dne 20. prosince částka 6 969 741,46 €.

Platby ze strany EK dosahovaly ke konci roku 2011 celkové výše 43 498 295,83 € (pozn.: údaj zahrnuje předběžné platby poskytnuté ze strany EK ve 4 splátkách v letech 2007 až 2009 a také 7 průběžných plateb připsaných na účet PCO v návaznosti na provedené certifikace).“ (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16c)

Graf 1: Poskytnuté platby z EK (v mil. €)

4.2 Kontrola NKÚ

Kontrolovaným obdobím byly roky 2004 až 2010. Revize NKÚ byla prováděna od června 2011 do ledna 2012. „Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků určených na realizaci operačního programu Praha – Adaptabilita (dále též „OPPA“), jeho implementační systém a využití výstupů hodnocení Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3 regionu soudržnosti Praha při nastavení a řízení operačního programu Praha – Adaptabilita.“ (NKÚ, online, cit. 2012-11-24)

V této podkapitole jsou uvedeny ty nedostatky, které se přímo týkají financování OPFA. NKÚ vytknul hlavnímu městu Praze další méně závažná pochybení, při kterých došlo dle závěrů NKÚ k porušení pravidel OPFA.

Podíl vyčerpaných prostředků ve vztahu k prostředkům přiděleným na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace v roce 2008 činil 44 % a v roce 2009 to bylo 77 %. Z tohoto zjištění vychází, že bylo přidělováno řídicímu orgánu (Magistrátu hl. m. Prahy) vyšší částky, než jaké byly poté reálně zapotřebí.

Tabulka 10: Prostředky přidělené na předfinancování a spolufinancování OPFA a jejich skutečné čerpání, včetně procentuálního využití, v letech 2008 až 2010 (v Kč)

Rok	Přidělené prostředky*	Poskytnuté zálohy	Vráceno	Skutečné čerpání	Využití prostředků**
2008	273 051 000	198 652 500	77 440 500	121 212 000	44 %
2009	512 000 000	395 000 000	0	395 000 000	77 %
2010	518 000 000	791 800 000	1 081 633	790 717 730	153 %
Celkem	1 303 051 000	1 285 452 500	78 522 133	1 306 929 730	

Zdroj: (NKÚ, online, cit. 2012-11-24) Dokumenty Odboru rozpočtu MMR – rozhodnutí o poskytnutí dotace na roky 2008–2010, rozhodnutí o změně rozhodnutí o poskytnutí dotace na roky 2008–2010, přehledy o finančních prostředcích OPFA za období 2008–2010.

*) Výše přidělených prostředků je převzata z příslušných rozhodnutí o poskytnutí dotace, která vydávalo MMR na jednotlivé roky. Ke konci kalendářního roku byla tato rozhodnutí změněna rozhodnutím o změně, v němž byla výše dotace zpravidla stanovena podle skutečného čerpání.

***) Využití prostředků je znázorněno procentuálním podílem vyčerpaných prostředků k prostředkům přiděleným na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace.

4.2.1 Nejasnost v závazných metodických dokumentech

Dalším nedostatkem byl fakt, že Ministerstvo pro místní rozvoj (dále „MMR“) ve svých rozhodnutích o poskytnutí dotace na předfinancování a spolufinancování OPPA jednoznačně nestanovilo, které metodické dokumenty vydávané MMR, auditním orgánem a dále platebním a certifikačním orgánem jsou pro hl. m. Praha závazné. Řídící orgán, Magistrát hlavního města Prahy (dále „MHMP“) tak měl ztíženu svoji řídicí a zejména pak kontrolní činnost.

Ministerstvo pro místní rozvoj ve svých rozhodnutích o poskytnutí dotace pouze stanovilo, že práva a povinnosti hlavního města Prahy upravují závazné metodické dokumenty vydávané MMR, auditním orgánem a platebním a certifikačním orgánem. V letech 2008–2010 tak chyběly jednoznačné a přesné informace o tom, které konkrétní metodické dokumenty jsou pro hl. m. Praha závazné a kterými se má při své činnosti řídit. Tento nedostatek byl v rozhodnutích vydávaných od roku 2011 odstraněn.

4.2.2 Absence vazby k hlavnímu městu Praha

Dle operačního manuálu OPPA musí být územní způsobilost prokazatelně doložena.⁹ Podmínky stanovené Magistrátem hl. m. Prahy pro čerpání prostředků OPPA byly nastaveny tak, že umožňovaly podpořit cílové skupiny bez vazby k území hlavního města Prahy. Magistrát se spoléhal pouze na Čestné prohlášení příjemce.

Takto nedostatečně vymezenými podmínky ze strany řídicího orgánu zapříčiňují riziko, že značná část výdajů OPPA bude v průběhu kontrol shledána jako nevyhovující, neboť nesplňuje požadavky evropských nařízení.

„Ze vzorku 200 podpořených osob vybraných ke kontrole jich má 40 uvedeno místo podnikání, resp. sídlo podnikání, mimo území hlavního města Prahy. Existuje vysoké riziko, že cílová skupina podpořená z OPPA neprováděla aktivity převážně na

---

⁹ Pravidla OPPA – podle usnesení Rady HMP č. 1611 ze dne 11. listopadu 2008 jsou tato pravidla tvořena operačním manuálem OPPA, projektovou příručkou OPPA a rozhodnutím ředitele odboru fondů EU HMP.

území hlavního města Prahy, čímž se zvyšuje riziko nenaplnění globálního cíle programu pro nezpůsobilost cílové skupiny.“ (NKÚ, online, cit. 2012-11-24)

4.2.3 Vyhodnocení NKÚ

Kontrolní zjištění NKÚ a na jejich základě přijatá nápravná opatření by mohla významně přispět ke zkvalitnění provádění pomoci z ESF v České republice a ke snadnější certifikaci projektů. Neméně důležitým důvodem pro zlepšení výše jmenovaných nedostatků je fakt, že česká veřejnost nemá k dispozici takové množství informací jako osoba do programu zainteresovaná a vnímá OPPA pouze zprostředkovaně, prostřednictvím médií. Je tedy nutné zvolit vhodný způsob prezentace programu či k vysvětlení české veřejnosti, jak jsou používány prostředky OPPA.

S ohledem na zkušenosti s JPD 3 (Jednotným programovým dokumentem pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hlavního města Prahy) jsou závažnější nedostatky zjištěné u OPPA zejména v období 2008–2010 a zdlouhavost jejich odstraňování, což celému mechanismu neprospívá.

Z tohoto pohledu je třeba upozornit také na skutečnost, že vypracování evaluační studie, která má hodnotit průběh realizace OPPA, je posunuto na rok 2012. Zjištěné nedostatky pravděpodobně nebudou moci být včas a účinně odstraněny nebo vylepšeny (tj. do konce roku 2013, resp. do konce roku 2015). (NKÚ, online, cit. 2012-11-24)

Přetrvává absence jednotného a jednoznačného nastavení monitorovacích ukazatelů, které mají význam pro stanovení výstupů OPPA i pro hodnocení efektivnosti prostředků vynaložených v programovém období 2007–2013. Některé ukazatele na úrovni programu a prioritních os OPPA nebyly nastaveny a hodnoceny takovým způsobem, který by umožňoval relevantní měření dosaženého pokroku ve vztahu k dosahování cílů.

Doposud v OPPA chybí jednoznačné nastavení monitorovacích ukazatelů, které jsou důležité jednak pro hodnocení efektivnosti prostředků v období 2007–2013, jednak

pro stanovení výstupů OPPA. Některé z nich byly chybně nastaveny tak, že nebylo možné měřit dosažený pokrok. (NKÚ, online, cit. 2012-11-24)

V závěrečném vyhodnocení zprávy NKÚ je uvedeno: „*Globální cíl OPPA neumožňuje, aby podpořené projekty v sobě zahrnovaly udržitelnost existence jednotlivých aktivit. Správně definované a nastavené monitorovací ukazatele mohou pro EU a českou veřejnost věrohodně vyhodnotit použití peněžních prostředků ve výši 3 225 mil. Kč, z nichž 2 742 mil. Kč (stav k 31. 12. 2010) pochází z rozpočtu EU. Pokud však budou monitorovací ukazatele nastaveny v současné podobě, nebude podle názoru NKÚ možné věrohodně posoudit použití těchto prostředků, a může tak dojít ke zkreslení výsledků projektů podpořených z prostředků ESF.*“ (online, cit. 2012-11-24)

Nejvyšší kontrolní úřad doporučil hlavnímu městu Praha změnit systém, který poskytuje finanční prostředky svým odborům a zároveň u nich vykonává funkci pověřeného auditního subjektu. Neboť se zde vyskytuje riziko nedostatečného odstupu od závislosti auditních subjektů vzhledem k operačnímu programu. (NKÚ, online, cit. 2012-11-24)

Dále NKÚ považuje za nezbytné, aby se zabezpečilo nastavení vhodných kontrolních a řídicích mechanismů. A to zejména v případech, kdy jsou prostředky OPPA poskytovány prostřednictvím realizátora projektu (příjemce podpory) třetím osobám (tzn. partnerům projektu). (NKÚ, online, cit. 2012-11-24)

4.3 Projekty Prioritní osy 2

V rámci PO 2 bylo ve čtyřech výzvách podáno celkem 577 žádostí (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16c), ze kterých bylo schváleno 89 projektů¹⁰, tedy 15,4 %. Zájem žadatelů o jednotlivé aktivity se lišil. Žadatelé projevovali největší zájem o aktivitu 2, která zaznamenala třikrát více žádostí s téměř pětinasobnou požadovanou dotací oproti aktivitě

1.

---

¹⁰ Proces hodnocení a schvalování projektů z výzvy 4 nebyl v době zpracování této analýzy a datu exportu dat z IS MONIT7+ ukončen. Po domluvě se zadavatelem byly pod schválené projekty zahrnuty i projekty ve stavu P3, protože mezi těmi to stavy, tedy vybranými a schválenými projekty nedochází k výrazným posunům (viz též kapitola k metodice).

Ve schválených dotacích je 2,5 krát vyšší částka směřována na aktivitu 2 oproti aktivitě 1.

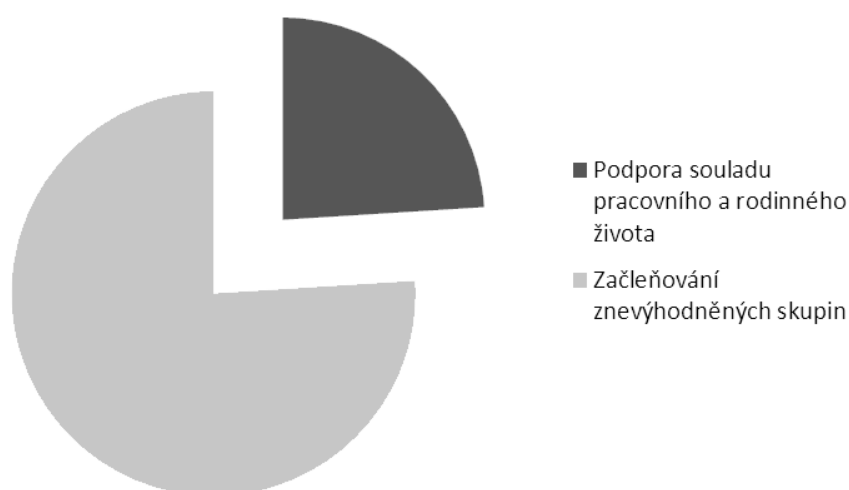
Tabulka 11: Zastoupení jednotlivých aktivit v projektech Počet podaných žádostí

	Počet podaných žádostí	Počet schválených projektů	Požadovaná dotace (mil. Kč)	Schválená dotace (mil. Kč)*
Aktivita 1	136	31	663,52	160,24
Aktivita 2	441	58	3196,57	404,21
Celkem	577	89	3860,09	564,45

Zdroj: (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16c)

Četnost projektů podaných v rámci jednotlivých aktivit ukazuje i následující graf, ve kterém zřetelně dominuje druhá aktivita (76 %). Podpora sociálních služeb ze státního rozpočtu se v poslední době výrazně snižuje, proto musejí poskytovatelé hledat další alternativní zdroje financování. Zájem z jejich strany o dotaci byl tedy výrazně vyšší než u podnikatelských subjektů nebo i neziskových organizací, které by se měly věnovat podpoře souladu rodinného a pracovního života, tedy nové aktivitě (kterou často do této doby neprovozovaly). Navíc se jednalo o poměrně administrativně i jinak náročné aktivity (například založení firemní školky), proto bylo této aktivitě méně využíváno.

Graf 2: Rozdělení počtu předložených žádostí dle aktivit v PO2

Zdroj: Praha & EU, online, cit. 2013-01-16c

4.4 Příklady úspěšných projektů Prioritní osy 2

Aby byl projekt úspěšný, musí projít jednotlivými fázemi projektového cyklu, z nichž žádnou nelze vynechat. Podle Pavláka (2005, s. 57) těmito fázemi jsou: identifikace a příprava, posouzení (předložení projektu hodnotitelské komisi), samotná realizace, monitorování a hodnocení (monitorování před zahájením projektu, během projektového období a po skončení projektu).

Pro prioritní osu 2 jsou charakteristické (vzhledem k jejímu zaměření) dva typy projektů. Prvním je projekt určený cílové skupině osob se znevýhodněním – nejčastěji se jedná o osoby s různými typy zdravotního postižení. Projekt si klade za cíl integrovat tyto osoby prostřednictvím vhodně zvolených aktivit – podporované zaměstnání, trénink pracovních dovedností, rekvalifikace aj. Pomoci těmto osobám integrovat se lépe do společnosti, také především do zaměstnání. Tyto projekty jsou nejčastěji realizovány nestátními neziskovými organizacemi.

Druhý typ projektů se zaměřuje na rodiče, především na matky, které dlouhodobě pečují o závislého člena rodiny. Cílem v tomto případě je usnadnit této skupině návrat do zaměstnání. Součástí projektu je realizace aktivit, které mají osvětový charakter a jsou zaměřené na samotné zaměstnavatele: mají za cíl přiblížit těmto lidem výhody práce z domova, sdílených pracovních úvazků, flexibilní formy práce aj.

4.4.1 Projekt pro osoby se zrakovým postižením

Tento projekt s názvem Jak uspět na trhu práce – individuální vzdělávací a rozvojový program pro osoby se zrakovým postižením realizovala společnost TyfloCentrum Praha o. p. s. Cílovou skupinou, jak už název sám říká, jsou osoby se zdravotním postižením. Projekt si stanovil za cíl zvýšit kvalifikaci a kompetencí osob se zrakovým postižením tak, aby odpovídaly současným potřebám zaměstnavatelů. Toho projekt dosahuje prostřednictvím vzdělávání, rozvojem spolupráce cílové skupiny s firemním sektorem a medializací tématu. Projekt se snaží přispět ke snížení handicapu

zrakově postižených osob na trhu práce a jejich sociální integraci. (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16b)

Podobným projektem je kavárna POTMĚ. Tato kavárna se nachází ve zcela zatemněném prostoru, kde se o příchodí stará tým dvanácti nevidomých číšníků, barmanů, průvodců a hostesek. Jedná se unikátní projekt v tom smyslu, že si zdravý člověk může vyzkoušet, jaké to je vnímat svět bez pomoci jednoho z nejdůležitějších lidských smyslů – zraku. (Světluška, online, cit. 2013-02-23)

4.4.2 Podpora zaměstnatelnosti rodičů při péči o děti do 3 let

Žadatelem tohoto projektu bylo Zdravotnické zařízení městské části Praha 4. Návrh je zaměřen na podporu zaměstnatelnosti žen a mužů na rodičovské dovolené s cílem usnadnit jim návrat či setrvání na trhu práce. Za tímto účelem byla rozšířena kapacita stávajících jeslí ve Zdravotnickém zařízení městské části Praha 4, kde mohou rodiče své děti svěřit do péče kvalifikovaným pedagogům. Projekt také nabízí službu krátkodobého hlídání dětí v místě jejich bydliště, která je opět zajištěna kvalifikovaným personálem.

Nedílnou součástí projektu jsou Dny otevřených jeslí. Odehrávají se zde informačně vzdělávací akce pro rodiče zaměřené na sladění soukromého a profesního života. V rámci informovanosti rodičů o možnostech harmonizování soukromého a pracovního života byla vytvořena specializovaná knihovna.

Rozpočet projektu byl 5 693 929,44 Kč / 219 758 €. Z toho z OPPA: 5 693 929,44 Kč / 219 758 € (včetně příspěvku Evropského sociálního fondu: 4 839 840,02 Kč / 186 794 €). Termín realizace byl stanoven od 1.8. 2009 s ukončením do 31. 12. 2011. Celkem bylo podpořeno 139 osob (z 240 plánovaných). (Praha & EU, online, cit. 2013-01-16c)

ZÁVĚR

Evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti patří k nejvýznamnějším evropským agendám. Evropská unie na ni vynakládá více než třetinu svého společného rozpočtu. Jelikož se hospodářské i sociální rozdíly mezi lidmi stále více prohlubují, snaží se EU vycházet ze společných, důležitých hodnot. Prostřednictvím politiky soudržnosti se EU zaměřuje vždy na aktuální problémy i priority a zároveň usiluje o rovnoměrný hospodářský a společenský rozvoj všech svých členských států.

Rok 2004 byl pro Českou republiku zlomovým rokem, kdy jsme vstoupili do Evropské unie. Od této doby je ČR umožněno čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních fondů. Jedním z nich je Evropský strukturální fond (ESF), který pomáhá občanům vstoupit či se vrátit na trh práce. Jeho cílem je prevence nezaměstnanosti, pomoc zaměstnavatelům i zaměstnancům v nových výzvách, podpora sociální integrace, podpora rovných příležitostí v zaměstnání aj. Ve zkratce řečeno, ESF prioritně investuje do lidského kapitálu.

Jedním z programových dokumentů ESF je Operační program Praha - Adaptabilita, zařazený k cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, který v sobě nese hned několik specifických cílů: dosažení stabilní úrovně zaměstnanosti, integrace sociálně vyloučených skupin obyvatelstva, konkurenceschopnost společností společně s respektováním udržitelného rozvoje. Tyto specifické cíle jsou naplňovány prostřednictvím realizace aktivit v rámci čtyř prioritních os.

Zda a nakolik procent jsou správně využívány finanční prostředky vyhrazené na OPPA kontroloval Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ). Revize NKÚ byla prováděna od června 2011 do ledna 2012 zpětně. Kontrolovaným obdobím byly roky 2004 až 2010 s cílem prověřit poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků určených na realizaci OPPA.

Je nesmírně obtížné zhodnotit, jak efektivně se v konkrétních případech podařilo čerpat podporu z ESF. Doposud chybí Výroční zpráva za rok 2012. Rok 2013 logicky doposud realizován ani hodnocen nebyl. Nehledě na to, že v OPPA chybí jednoznačné nastavení monitorovacích ukazatelů, které jsou důležité jednak pro hodnocení

efektivnosti prostředků v období 2007–2013, jednak pro stanovení výstupů OPPA. NKÚ na tyto skutečnosti upozorňoval.

Avšak po sekundární analýze výročních zpráv z let 2007-2011 je patrné, že projekty, o které příjemci podpory žádali, jsou až na některé nedostatky inovativními prostředky, které napomáhají fungování společnosti v současné velmi složité národní i mezinárodní situaci.

Stanového cíle této bakalářské práce, tj. vyhodnotit, jak efektivně se v konkrétních případech podařilo v programovém období 2007 – 2013 hl. m. Praha čerpat podporu v rámci Cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost z ESF prostřednictvím OPPA bylo z části dosaženo. Vzhledem k přetrvávající absenci klíčových podkladů odkazovaných výše není v současné době možné vyvodit ucelené závěry. To ostatně komplikuje i fakt, že v OPPA chybí jednoznačné nastavení monitorovacích ukazatelů.

Tato bakalářská práce může být použita jako praktická informace - příručka pro uživatele, kteří zvažují zapojení do některého z projektů. Souhrnně předává informace o struktuře a fungování programu.

Mezinárodní spolupráce přináší pro Českou republiku velmi cenný zdroj informací k zavádění inovativních postupů, rozšiřuje získané dobré zkušenosti a kvalitnější návrhy politik, které jsou zaměřeny zejména na trh práce. Z hlediska současných trendů ve světě je vzdělávání v souvislosti se zaměstnatelností věnována zvýšená pozornost obzvláště těm uchazečům, kteří pro svůj zdravotní stav, věk, rodinnou situaci nebo z jiných závažných důvodů potřebují zvýšenou péči.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Česká literatura

- [1] BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xvii, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
- [2] BUDÍK, Josef. *Evropské strukturální fondy a jejich využívání*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2009. Eupress. ISBN 978-807-4080-142.
- [3] CHVOJKOVÁ, Anna a Viktor KVĚTOŇ. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. Vyd. 1. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007, 181 s. ISBN 978-80-86684-43-7.
- [4] MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister, 2009, 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5.
- [5] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Strategie celoživotního učení ČR*. Praha: TAURIS, 2007. ISBN 978-80-254-2218-2.
- [6] PAVLÁK, Miroslav. *Lidské zdroje a fondy EU: Evropský sociální fond jako nástroj spolufinancování projektů v oblasti lidských zdrojů*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2005, 127 s. ISBN 80-735-7139-0.
- [7] POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2002, xii, 278 s. ISBN 80-717-9748-0.
- [8] POTLUKA, Oto. *Průvodce strukturálními fondy Evropské unie*. Vyd. 1. V Praze: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2003, 198 s. ISBN 80-866-8402-4.

Zahraniční literatura

- [1] EUROPEAN COMMISSION. *Leonardo da Vinci – Facts & Figures*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012. ISBN 978-92-79-23650-1.

Internetové zdroje

- [1] BUSINESSINFO.CZ. *OPPA*. [online]. [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/dotace-a-financovani/zdroje-financovani-z-eu/oppa.html>
- [2] EUROPEAN COMMISSION. *The Lifelong Learning Programme: education and training opportunities for all*. [online]. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/index_en.htm
- [3] EVROPSKÁ UNIE. *Práce pro regiony: Regionální politika EU 2007 - 2013*. [online]. © 2008 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/work_cs.pdf
- [4] EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR. *Desatero rad úspěšného projektu*. [on-line]. © 2008 [cit. 2012-11-24c]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/desatero-rad-uspesneho-projektu>
- [5] EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR. *Operační programy 2007 – 2013*. [on-line]. © 2008 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/07-13>
- [6] EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR. *OP Praha – Adaptabilita (OPPA)*. [online]. © 2008 [cit. 2012-08-26]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/07-13/oppa>
- [7] EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND V ČR. *Příručka pro příjemce finanční podpory OP RLZ*. [on-line]. © 2008 [cit. 2012-11-24b]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/file/7240/>
- [8] *EUROSKOP.CZ. Hospodářská a sociální soudržnost*. [online]. © 2005-13 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/675/782/clanek/politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-hss/>
- [9] *FONDY EVROPSKÉ UNIE. Finanční perspektiva 2007-2013*. [online]. [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/a124d741-6db0-409b-bc11-01e1d0894b4a/Financni-perspektiva-2007—2013>
- [10] *FONDY EVROPSKÉ UNIE. Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013 – verze červenec 2007* [online]. [cit. 2012-11-24c]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/197f55c7-ffeb-4f5c-ab81-26237ef6eaf1/Narodni-strategicky-referencni-ramec-CR-2007—2013>
- [11] *FONDY EVROPSKÉ UNIE. Regionální politika EU*. [online]. [cit. 2012-08-26]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/f35b30a8-c37b-44ec-abe4-a01ec4294b6/Regionalni-politika-EU>.

- [12] *FONDY EVROPSKÉ UNIE. Řízení fondů EU.* [online]. [cit. 2012-11-24a]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/6fa7277c-ea4f-4521-bbbb-19e275dad4/Rizeni-fondu-EU>
- [13] *FONDY EVROPSKÉ UNIE. Strukturální fondy.* [online]. [cit. 2012-11-24b]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>
- [14] *HLAVNÍ MĚSTO PRAHA. Operační program Praha - Adaptabilita.* [online]. [cit. 2012-08-26]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Adaptabilita/dokumenty>
- [15] *MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007 – 2013.* [online]. © 2012 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_200713__s_platnosti_od_1_07_2012_.pdf
- [16] *MPSV. Jednotný programový dokument pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hlavní město Praha, jako jedna z možností finanční podpory z Evropského sociálního fondu.* [online]. © 2012 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: http://aplikace.msmt.cz/PDF/BHESF_JPD3.pdf
- [17] *MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Základní obrysy budoucího programového období 2014-2020 jsou schváleny.* [online]. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-Zakladni-obrysy-budouciho-programoveho-2014-20>
- [18] *MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Usnesení vlády České republiky č. 1302.* [online]. [cit. 2012-08-26]. Dostupné z: www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Adaptabilita/dokumenty
- [19] *NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY. Erasmus - seznam zapojených škol.* [online]. © 2007-2013 [cit. 2013-02-23b]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=59&
- [20] *NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY. O programu Leonardo da Vinci.* [online]. © 2007-2013 [cit. 2013-02-23d]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=62&
- [21] *NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY. Program celoživotního učení.* [online]. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=17&

- [22] NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY. *Program Erasmus*. [online]. © 2007-2013 [cit. 2013-02-23c]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=34&
- [23] NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY. *Program Grundtwig*. [online]. © 2007-2013 [cit. 2013-02-23e]. Dostupné z: http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=63&
- [24] NKÚ. *Informace z kontrolní akce č. 11/35: Peněžní prostředky z Evropského sociálního fondu předfinancované ze státního rozpočtu určené na projekty realizované na území hlavního města Prahy*. [online]. [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/assets/media/informace-11-35.pdf>
- [25] OBČANSKÁ SPOLEČNOST. *Finanční podpora z EU, strukturální fondy*. [online]. © 2008 [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://obcan.ecn.cz/index.shtml?w=e&x=264985>
- [26] PRAHA & EU. *Analýza a souhrnné informace o 1. výzvě OPPA*. [online]. [cit. 2012-11-24c]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/cz/oppa/vyzvy/321_analyza-a-souhrnne-informace-o-1.-vyzve-oppa.html
- [27] PRAHA & EU. *Analýza a souhrnné informace o 2. výzvě OPPA*. [online]. [cit. 2012-11-24d]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/cz/oppa/vyzvy/418_souhrnne-informace-o-2.-vyzve-oppa.html
- [28] PRAHA & EU. *Analýza a souhrnné informace o 3. výzvě OPPA*. [online]. [cit. 2012-11-24e]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/cz/oppa/vyzvy/467_souhrnne-informace-o-3.-vyzve-oppa.html
- [29] PRAHA & EU. *Analýza a souhrnné informace o 4. výzvě OPPA*. [online]. [cit. 2012-11-24f]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/cz/oppa/vyzvy/902_souhrnne-informace-o-4.-vyzve-oppa.html
- [30] PRAHA & EU. *Harmonogram výzev OPPA*. [online]. [cit. 2012-11-24b]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/cz/oppa/vyzvy/256_harmonogram-vyzev-oppa.html
- [31] PRAHA & EU. *Harmonogram výzev OPPA*. [online]. [cit. 2013-01-16c]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/OPPA%20dokumenty/Evaluace/Evaluace_OPPO_zaverecna_zprava.pdf
- [32] PRAHA & EU. *Výroční zpráva o realizaci operačního programu Praha - Adaptabilita za rok 2007*. [online]. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z:

http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/OPPA%20dokumenty/OPPA_Vyrocní_zprava_2007_FINAL.pdf

- [33] PRAHA & EU. *Výroční zpráva za rok 2008*. [online]. [cit. 2013-01-16]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/OPPA%20dokumenty/Vyrocní%20zpravy/OPPA_Vyrocní_zprava_2008_FINAL.pdf
- [34] PRAHA & EU. *Výroční zpráva za rok 2009*. [online]. [cit. 2013-01-16b]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/OPPA%20dokumenty/Vyrocní%20zpravy/OPPA_Vyrocní_zprava_2009.pdf
- [35] PRAHA & EU. *Výroční zpráva za rok 2010*. [online]. [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/OPPA%20dokumenty/Vyrocní%20zpravy/OPPA_Vyrocní_zprava_2010.pdf
- [36] PRAHA & EU. *Výroční zpráva za rok 2011*. [online]. [cit. 2013-01-16c]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/SMV/8_Zasedani/OPPA_Vyrocní_zprava_2011.pdf
- [37] PRAHA & EU. *Operační program Praha - Adaptabilita*. [online]. [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/OPPA%20dokumenty/OPPA_CS_final.pdf
- [38] STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Horizontální priority*. [online]. [cit. 2012-11-24b]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/horizontalni-priority>
- [39] STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Operační program Praha - Adaptabilita*. [online]. [cit. 2012-11-24c]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/575b6253-c04f-4eba-818f-acaecd7aa003/OP-Praha-Adaptabilita>
- [40] STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Operační programy*. [online]. [cit. 2012-11-24]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>
- [41] SVĚTLUŠKA. *O kavárně*. [online]. © 1999-2011 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: <http://svetluska.centrum.cz/clanek.phtml?id=488>

Ostatní zdroje

- [1] Česká republika. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006: o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském

sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. In: *Úřední věstník Evropské unie*. 2006, L 210/25. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0025:0078:CS:PDF>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Obrázky

Obrázek 1: Struktura cílů a prioritních os OPPA	26
---	----

Tabulky

Tabulka 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007— 2013	14
Tabulka 2: Harmonogram vyhlášení výzev OPPA.....	30
Tabulka 3: Čtyři odvětvové programy a jejich zaměření	36
Tabulka 4: Rozdělení finančních prostředků dle prioritních os.....	41
Tabulka 5: Finanční plán OPPA na období 2007 – 2013 (v €).....	42
Tabulka 6: Finanční údaje za rok 2008 – Prioritní osy podle zdrojů financování (v €) .	43
Tabulka 7: Finanční údaje za rok 2009 – Prioritní osy podle zdrojů financování (pouze zdroj ESF v €).....	45
Tabulka 8: Finanční údaje k 31. 12. 2010 (v €).....	47
Tabulka 9: Finanční údaje k 31. 12. 2011 (v €).....	48
Tabulka 10: Prostředky přidělené na předfinancování a spolufinancování OPPA a jejich skutečné čerpání, včetně procentuálního využití, v letech 2008 až 2010 (v Kč).....	50
Tabulka 11: Zastoupení jednotlivých aktivit v projektech Počet podaných žádostí.....	54

Grafy

Graf 1: Poskytnuté platby z EK (v mil. €)	49
Graf 2: Rozdělení počtu předložených žádostí dle aktivit v PO2.....	54

PŘÍLOHY

Příloha A – Seznam zkratk

EHP = Evropský hospodářský prostor

ESF = Evropský sociální fond

ESVO = Evropské sdružení volného obchodu

MHMP = Magistrát hlavního města Prahy

MMR = Ministerstvo pro místní rozvoj

NKÚ = Nejvyšší kontrolní úřad

OP = operační program

OPPA = Operační program Praha - Adaptabilita

OPPK = Operační program Praha - Konkurenceschopnost

PO = prioritní osa/y

EU = Evropská unie

VOŠ = Vyšší odborná škola

VŠ = Vysoká škola

ČSÚ = Český statistický úřad

MŠMT = Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České Republiky

EK = Evropská komise

PCO = Platební a certifikační orgán

Politika HSS = Politika hospodářské a asociální soudržnosti

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jaroslav MARTIN

Obor: Manažerská studia - řízení lidských zdrojů

Forma studia: Kombinované

Název práce: Regionální a strukturální politika EU v souvislosti s podporou ESF

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 48

Celkový počet stran příloh: 1

Počet titulů české literatury a pramenů: 9

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 1

Počet internetových zdrojů: 41

Vedoucí práce: PhDr. Miroslav Kostka